C/2026/2837

28.5.2026.

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2026. gada 9. aprīlis)

par priekšlikumiem attiecībā uz kapitāla tirgus integrācijas un uzraudzības turpmāko attīstību Savienībā

(CON/2026/13)

(C/2026/2837)

Ievads un tiesiskais pamats

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2025. gada 17. decembrī, 2026. gada 12. janvārī un 2026. gada 3. martā saņēma attiecīgi Eiropas Parlamenta un Eiropas Savienības Padomes lūgumus sniegt atzinumu par šādiem priekšlikumiem: 1) priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko attiecībā uz kapitāla tirgus integrācijas un uzraudzības turpmāku attīstību Savienībā groza Regulas (ES) Nr. 1095/2010, Nr. 648/2012, Nr. 600/2014, Nr. 909/2014, 2015/2365, 2019/1156, 2021/23, 2022/858, 2023/1114, Nr. 1060/2009, 2016/1011, 2017/2402, 2023/2631 un 2024/3005 ([1]) (turpmāk – "ierosinātā pamatregula") ([2]); 2) priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko Direktīvas 2009/65/EK, 2011/61/ES un 2014/65/ES groza attiecībā uz kapitāla tirgus integrācijas un uzraudzības turpmāku attīstību Savienībā ([3]) (turpmāk – "ierosinātā pamatdirektīva" ([4])); un 3) priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par norēķinu galīgumu un ar ko atceļ Direktīvu 98/26/EK un groza Direktīvu 2002/47/EK par finanšu nodrošinājuma līgumiem ([5]) (turpmāk – "ierosinātā norēķinu galīguma regula"', kā arī kopā – "Komisijas priekšlikumi").

ECB kompetence sniegt atzinumu pamatojas uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 4. punktu un 282. panta 5. punktu, jo Komisijas priekšlikumi ietver noteikumus, kas ir ECB kompetencē, tostarp jo īpaši saistībā ar monetārās politikas īstenošanu saskaņā ar Līguma 127. panta 2. punkta pirmo ievilkumu un 282. panta 1. punktu, maksājumu sistēmu vienmērīgu darbību saskaņā ar Līguma 127. panta 2. punkta ceturto ievilkumu un 282. panta 1. punktu, kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību saskaņā ar Līguma 127. panta 6. punktu un palīdzību kompetentām iestādēm sekmīgi īstenot politiku, kas attiecas uz finanšu sistēmas stabilitāti, saskaņā ar Līguma 127. panta 5. punktu. ECB Padome šo atzinumu pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

1. Vispārīgi apsvērumi

1.1. ECB pilnībā atbalsta Komisijas priekšlikumus, kas ir vērienīgs solis ceļā uz kapitāla tirgu dziļāku integrāciju un finanšu tirgu uzraudzību Savienībā. Kā norādīts ECB Padomes 2024. gada paziņojumā ([6]), progress virzībā uz integrētākiem kapitāla tirgiem stiprinātu privātā sektora riska dalīšanu visā eurozonā, palīdzot stabilizēt izaugsmi laikā, kad dalībvalstis saskaras ar vietējiem satricinājumiem, uz kuriem monetārā politika nevar pilnībā reaģēt. Integrētāka finanšu sistēma arī palīdzētu mazināt finansiālo sadrumstalotību un sekmētu monetārās politikas efektīvu transmisiju visā eurozonā. Turklāt integrētāka finanšu sistēma ar plašākiem, dziļākiem un likvīdākiem tirgiem var palielināt diversifikācijas iespējas. Dziļi, diversificēti un labi attīstīti kapitāla tirgi, ko veicina saskaņota regulatīvā un uzraudzības sistēma, ir būtiski, lai uzlabotu iekšzemes un pārrobežu investīcijas visās dalībvalstīs, uzlabotu uzņēmumu piekļuvi finansējumam, palielinātu konkurētspēju un galu galā atbalstītu ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi visā Savienībā ([7]).

([1]) COM(2025) 943 final.
([2]) Eiropas Savienības Padomes lūgums attiecas uz ierosinātās pamatregulas 2., 3., 4., 5., 7., 8., 9., 10., 11. un 12. pantu.
([3]) COM(2025) 942 final.
([4]) Eiropas Savienības Padomes lūgums attiecas uz ierosinātās pamatdirektīvas 3. pantu.
([5]) COM(2025) 941 final.
([6]) Sk. ECB Padomes paziņojumu par kapitāla tirgu savienības veicināšanu, 2024. gada 7. marts, pieejams ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.
([7]) Sk. Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) atbildi uz Eiropas Komisijas mērķtiecīgo apspriešanos par ES kapitāla tirgu integrāciju, 2025. gada jūnijs, pieejama ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.

1.2. Pirmkārt, ECB atzinīgi vērtē virzību uz Savienības kapitāla tirgu integrētu uzraudzību, jo īpaši konkrētu lielu un pārrobežu kapitāla tirgus dalībnieku tiešu uzraudzību Eiropas līmenī. ECB pilnībā atbalsta centienus nodrošināt, ka Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei (EVTI) ir Eiropas mēroga neatkarīga pārvaldība, pietiekami resursi un visaptverošas pārraudzības pilnvaras un ka tā sadarbībā ar nacionālajām uzraudzības iestādēm tieši uzrauga sistēmiskākos pārrobežu kapitāla tirgus dalībniekus ([8]). Nacionālajām kompetentajām iestādēm arī turpmāk vajadzētu pildīt jēgpilnu un būtisku lomu jaunajā uzraudzības sistēmā, lai izmantotu to plašās zināšanas.

1.3. Otrkārt, ECB atzinīgi vērtē to, ka Komisijas priekšlikumi uzlabos uzraudzības konverģenci. Tie cita starpā ietver jauno noteikumu par sadarbības pienākumu ([9]), ierosinātās jaunās EVTI pilnvaras pieprasīt kompetentajai iestādei lūgt EVTI atzinumu gadījumos, kad salīdzinošā izvērtēšanā vai izmeklēšanā ir konstatēta nopietna uzraudzības neveikšana ([10]), un sadarbības platformu ieviešanu, lai uzlabotu sadarbību un pārrobežu darbību uzraudzību ([11]).

1.4. Treškārt, ECB atzinīgi vērtē to, ka Komisijas priekšlikumi novērsīs šķēršļus pārrobežu integrācijai tirdzniecības, pēctirdzniecības, aktīvu pārvaldības un fondu nozarēs. Šie centieni ir būtiski, lai uzlabotu Eiropas kapitāla tirgu dziļumu un likviditāti, atbalstītu efektīvu kapitāla sadali pāri robežām, novirzītu finansējumu produktīvām investīcijām un galu galā atbalstītu Eiropas konkurētspēju un euro starptautisko nozīmi.

1.5. Visbeidzot, ECB atbalsta to, ka Komisijas priekšlikumi vēl vairāk atvieglos jaunu tehnoloģiju, piemēram, sadalītās virsgrāmatas tehnoloģijas (SVT), ieviešanu, jo īpaši pēctirdzniecības sektorā, un attiecīgu tiesiskā regulējuma pielāgošanu. Šiem pasākumiem būtu jāpalīdz novērst un mazināt tirgus sadrumstalotību, nodrošinot pareizu riska pārvaldību, kas ir samērīga ar tirgus darbību radītajiem riskiem, un veicinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus tirgus dalībniekiem.

1.6. Šā atzinuma turpinājumā ECB, pilnībā atbalstot priekšlikumu mērķus, sniedz dažus konkrētus tehniskus apsvērumus un ierosinājumus par Komisijas priekšlikumiem.

2. **Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI)**

2.1. *Pārvaldības, finansēšanas un tiešās uzraudzības pilnvaras*

2.1.1. ECB pilnībā atbalsta grozījumus EVTI pārvaldības un finansēšanas sistēmā. Šie grozījumi ir būtiski, lai EVTI varētu veikt savus jaunos pienākumus un veicināt pārredzamu, pārskatatbildīgu, efektīvu un lietderīgu lēmumu pieņemšanu Savienības līmenī. ECB īpaši atzinīgi vērtē ierosinātās EVTI Izpildvaldes izveidi, struktūru un funkcijas, jo tā ir atbildīga par lēmumiem, kas saistīti ar finanšu tirgus dalībnieku tiešu uzraudzību. ECB norāda, ka būs obligāti jānodrošina pietiekams personāls un finansējums EVTI, lai tā varētu īstenot savas plašās jaunās tiešās uzraudzības pilnvaras. Šajā nolūkā, ja nacionālās kompetentās iestādes (NKI) ir iesaistītas EVTI tiešās uzraudzības pilnvaru īstenošanā, būs ļoti svarīgi nodrošināt skaidrību par attiecīgajām EVTI un NKI resursu saistībām, kā arī nodrošināt,

([8]) Sk. ECB Padomes paziņojumu par kapitāla tirgu savienības veicināšanu, 2024. gada 7. marts, pieejams ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.

([9]) Sk. ierosinātās pamatregulas 1. panta 7. punktu, ar kuru iekļauj jaunu 8.a pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1095/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK (OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1095/oj) (turpmāk – "EVTI regula").

([10]) Sk. ierosinātās pamatregulas 1. panta 13. punktu, ar ko EVTI regulā iekļauj jaunu 17.aa pantu.

([11]) Sk. ierosinātās pamatregulas 1. panta 16. punktu, ar ko EVTI regulā iekļauj jaunu 19.a pantu.

ka šādas saistības tiek izpildītas. Visbeidzot, pamatojoties uz ECB kā banku uzraudzības iestādes pieredzi, ECB pilnībā atbalsta EVTI piešķirtās visaptverošās izmeklēšanas, sankciju piemērošanas un izpildes pilnvaras ([12]), kas ir būtiskas, lai veicinātu regulatīvo prasību efektīvu izpildi Savienībā ([13]).

2.1.2. Lai nodrošinātu nacionālo kompetento iestāžu kompetenču un pienākumu vienmērīgu un sakārtotu nodošanu EVTI un dotu pietiekamu laiku spēju veidošanai, ECB atbalsta šīs pārejas rūpīgu un secīgu īstenošanu. To var panākt, kombinējot pasākumus, tostarp pārejas risinājumus sadarbības pasākumos ([14]), sagatavojot uzraudzības pārejas plānus ([15]), nosakot prioritātes konkrētu kritiski svarīgu pienākumu nodošanai EVTI un attiecīgā gadījumā izmantojot pakāpeniskus pārejas pasākumus ar elastīgiem termiņiem.

2.2. *ECB dalība EVTI Izpildvaldē un Uzraudzības padomē*

2.2.1. ECB atzinīgi vērtē to, ka saskaņā ar Komisijas priekšlikumiem ECB būs EVTI Izpildvaldes locekle bez balsstiesībām, ja tiks aspriesti uzraudzības jautājumi saistībā ar centrālo darījumu partneri (*CCP*) vai centrālo vērtspapīru depozitāriju (CVD) ([16]). Turklāt ECB vajadzētu būt loceklei bez balsstiesībām arī apspriešanā par kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem (KPS), ņemot vērā KPS piedāvātos pakalpojumus saistībā ar e-naudas žetonu (*EMT*) un aktīviem piesaistītu žetonu glabāšanu un apmaiņu. Šie pakalpojumi ietekmē ECB uzdevumus, kas saistīti ar maksājumu sistēmu vienmērīgu darbību un monetārās politikas transmisiju. ECB dalība EVTI Izpildvaldē bez balsstiesībām veicinās efektīvu sadarbību un koordināciju starp ECB un EVTI. Šajā nolūkā ECB vajadzētu iesaistīties ne tikai uzraudzības jautājumu, bet arī visu ar *CCP*, CVD un KPS saistīto jautājumu apspriešanā ([17]). Tas nodrošinās iespēju izmantot ECB perspektīvu un zināšanas ne tikai attiecībā uz atsevišķiem uzraudzības lēmumiem, bet arī attiecībā uz tehniskajiem standartiem, pamatnostādnēm, ieteikumiem un citiem konverģences instrumentiem saistībā ar attiecīgi *CCP*, CVD un KPS.

2.2.2. Kā minēts iepriekšējos atzinumos, ECB iesaka, ka tai arī jākļūst par EVTI Uzraudzības padomes dalībnieku bez balsstiesībām ([18]). Tas vēl vairāk uzlabotu sadarbības, koordinācijas un informācijas apmaiņas efektivitāti starp ECB, EVTI un citām EVTI Uzraudzības padomē pārstāvētajām iestādēm un tādējādi stiprinātu starpnozaru koordināciju attiecībā uz finanšu sistēmas stabilitāti. Tas arī nodrošinātu, ka EVTI Uzraudzības padomes pieņemtajos uzraudzības konverģences instrumentos ņem vērā un izmanto ECB perspektīvu un zināšanas ([19]).

([12]) Sk. ierosinātās pamatregulas 1. panta 27. punktu, ar ko EVTI regulā iekļauj jaunu IIa nodaļu.

([13]) Sk. 7. punktu Eiropas Centrālās bankas Atzinumā CON/2022/16 (2022. gada 27. aprīlis) par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2013/36/ES attiecībā uz uzraudzības pilnvarām, sankcijām, trešo valstu filiālēm un vides, sociālajiem un pārvaldības riskiem (OV C 248, 30.6.2022., 87. lpp.). Visi ECB atzinumi tiek publicēti *EUR-Lex*.

([14]) Sk., piemēram, ierosinātās pamatregulas 1. panta 7. punktu, ar ko EVTI regulā iekļauj jaunu 8.a panta 5. punkta b) apakšpunktu.

([15]) Sk., piemēram, ierosinātās pamatregulas 3. panta 13. punktu, ar ko iekļauj jaunu 38.fb panta 6. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 600/2014 (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 173, 12.6.2014., 84. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/600/oj) (turpmāk – "FITR").

([16]) Sk. ierosinātās pamatregulas 1. panta 33. punktu, ar ko EVTI regulā iekļauj jaunu 44.a panta 2. punktu.

([17]) Sk. ierosinātās pamatregulas 1. panta 39. punktu, ar ko EVTI regulai pievieno jaunu 46.a pantu. Ierosinātajā 46.a panta 2. un 5. punktā ir paredzēts, ka EVTI Izpildvalde var sniegt atzinumus un iesniegt priekšlikumus par visiem jautājumiem, par kuriem jālemj Uzraudzības padomei, un tai ir jāpieņem lēmumi attiecībā uz citiem konkrētiem uzraudzības konverģences instrumentiem. Sk. ierosinātās regulas 1. panta 39. punktu.

([18]) Sk., piemēram, 7. punktu Eiropas Centrālās bankas Atzinumā CON/2017/39 (2017. gada 4. oktobris) par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru Regulu (ES) Nr. 1095/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), un Regulu (ES) Nr. 648/2012 groza attiecībā uz CDP atļauju piešķiršanā iesaistītajām procedūrām un iestādēm un trešo valstu CDP atzīšanas prasībām (OV C 385, 15.11.2017., 3. lpp.). Sk. arī Eiropas Centrālās bankas Atzinumu CON/2010/5 (2010. gada 8. janvāris) par priekšlikumiem trīs Eiropas Parlamenta un Padomes regulām, ar kurām izveido Eiropas Banku iestādi, Eiropas Apdrošināšanas un fondēto pensiju iestādi un Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi (OV C 13, 20.1.2010., 1. lpp.).

([19]) Tie ietver atzinumus, pamatnostādnes, ieteikumus, lēmumus un regulatīvos un īstenošanas tehniskos standartus, ko pieņēmusi EVTI Uzraudzības padome.

2.3. *ECB dalība EVTI iekšējās komitejās*

2.3.1. ECB atzinīgi vērtē to, ka saskaņā ar Komisijas priekšlikumiem ECB kā emisijas centrālajai bankai būs tiesības piedalīties EVTI Uzraudzības padomes ([20]) vai EVTI Izpildvaldes izveidoto iekšējo komiteju darbā kā loceklei bez balsstiesībām ([21]), ja šādas komitejas apspriedīs uzraudzības jautājumus saistībā ar *CCP* un CVD. Kā norādīts 2.2.1. punktā, šai dalībai vajadzētu būt iesaistei ne tikai uzraudzības jautājumu, bet arī visu ar *CCP*, CVD un KPS saistīto jautājumu apspriešanā.

2.3.2. Turklāt ECB kā banku uzraudzības iestādei vajadzētu būt arī tiesībām piedalīties iekšējo komiteju darbā kā loceklei bez balsstiesībām, ja tiktu apspriesti jebkādi jautājumi, kas var ietekmēt kredītiestādes. Tas ir svarīgi ne tikai attiecībā uz *CCP* vai CVD, bet arī attiecībā uz citiem finanšu tirgus dalībniekiem, kuru uzraudzību veic EVTI, tostarp gadījumos, kad attiecīgie jautājumi ir saistīti ar kriptoaktīvu pakalpojumiem vai darbībām, ko veic vienības, kuras ietilpst kredītiestādes konsolidētā grupā (sk. arī 7.1.1. punktu). Piemēram, *CCP* riska profils var ietekmēt to uzņēmumu riska profilu, kuri darbojas kā attiecīgā *CCP* tīrvērtes dalībnieki, kas galvenokārt ir kredītiestādes un ieguldījumu brokeru sabiedrības. Kā norādīts iepriekš, tāpēc ir būtiski, lai ECB kā banku uzraudzības iestāde būtu pilnībā un savlaicīgi informēta par *CCP* pārvaldītajiem riskiem un spētu piedāvāt savas uzraudzības zināšanas un perspektīvas attiecībā uz tīrvērtes dalībnieku noturību un banku nozares stabilitāti ([22]).

2.4. *Nacionālo centrālo banku pārstāvība EVTI pārvaldībā*

ECB norāda, ka dažās dalībvalstīs nacionālajām centrālajām bankām (NCB), kas nav pārstāvētas EVTI Uzraudzības padomē ([23]), ir uzraudzības pienākumi, jo īpaši attiecībā uz *CCP* ([24]) vai CVD ([25]). Šīs NCB būtu jāiesaista, kad iekšējās komitejas vai EVTI Uzraudzības padome apspriež attiecīgos jautājumus, un tām vajadzētu būt iespējai balsot EVTI Uzraudzības padomē ([26]). Turklāt, ja EVTI Izpildvalde lems par tieši uzraudzīto iestādi, kas ir tās attiecīgās dalībvalsts NCB kompetencē, kurā šī iestāde ir reģistrēta, piedalīties šajās apspriedēs būtu jāaicina arī attiecīgā NCB. Tas sakrīt ar faktu, ka šādās apspriedēs jāpiedalās attiecīgās dalībvalsts EVTI Uzraudzības padomes loceklim ([27]).

2.5. *Sadarbības pasākumi nozīmīgu* CCP *un CVD uzraudzībai*

ECB pilnībā atbalsta to, ka nozīmīgu *CCP* un CVD uzraudzība tiek uzticēta EVTI un ka EVTI šajā nolūkā tiek pilnvarota izveidot sadarbības pasākumus. ECB atzinīgi vērtē to, ka EVTI izstrādās šos sadarbības pasākumus, cieši iesaistot kompetentās un attiecīgās iestādes. Tas palīdzēs nodrošināt efektīvu uzraudzības darbību, ņemot vērā svarīgo lomu, kāda šajā sistēmā arī turpmāk būs nacionālajām iestādēm. Sadarbības pasākumi ļaus EVTI izmantot kompetento un attiecīgo iestāžu pieredzi un zināšanas un nodrošinās pienācīgu iesaisti un informācijas apmaiņu ar

([20]) Sk. ierosinātās pamatregulas 1. panta 29. punktu, ar ko aizstāj EVTI regulas 41. pantu.
([21]) Sk. ierosinātās pamatregulas 1. panta 37. punktu, ar ko EVTI regulā iekļauj jaunu 45.c pantu.
([22]) Sk. 1.3.2. punktu Eiropas Centrālās bankas Atzinumā CON/2023/11 (2023. gada 26. aprīlis) par priekšlikumu regulai, ar ko Regulas (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 575/2013 un (ES) 2017/1131 groza attiecībā uz pasākumiem, lai mazinātu pārmērīgas riska pozīcijas attiecībā uz trešo valstu centrālajiem darījumu partneriem un uzlabotu Savienības tīrvērtes tirgu efektivitāti, un priekšlikumu direktīvai, ar ko Direktīvas 2009/65/ES, 2013/36/ES un (ES) 2019/2034 groza attiecībā uz pieeju koncentrācijas riskam ar centrālajiem darījumu partneriem un darījuma partnera riskam atvasināto instrumentu darījumos, kuriem tīrvērte veikta centralizēti (OV C 204, 12.6.2023., 3. lpp.).
([23]) Sk. EVTI regulas 40. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kurā noteikts, ka EVTI Uzraudzības padomi veido par finanšu tirgu dalībnieku uzraudzību atbildīgās valsts iestādes vadītājs katrā dalībvalstī. Tādējādi sešas NCB pašlaik ir EVTI Uzraudzības padomes locekles.
([24]) Praksē tas attiecas uz trim NCB: Banca d'Italia, Banque de France un De Nederlandsche Bank.
([25]) Praksē tas attiecas uz sešām NCB: Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique, Banque de France, Banca d'Italia, De Nederlandsche Bank, Národná banka Slovenska un Banka Slovenije. Banca d'Italia ir arī uzraudzības pienākumi tirdzniecības vietu jomā.
([26]) No praktiskā viedokļa, lai balsotu EVTI Uzraudzības padomē, jebkuras dalībvalsts iestāžu pārstāvjus kopā uzskata par vienu locekli.
([27]) Sk. ierosinātās pamatregulas 1. panta 33. punktu, ar ko EVTI regulā iekļauj jaunu 44.a panta 2. punktu.

iestādēm, kuras ir ieinteresētas nozīmīgu *CCP* un CVD raitā darbībā un noturībā. ECB ir gatava atbalstīt EVTI, pamatojoties uz paredzētajiem sadarbības pasākumiem, saskaņā ar tās pilnvarām. Komisijas priekšlikumos ietvertajiem noteikumiem par *CCP* un CVD sadarbības pasākumiem vajadzētu būt pietiekami detalizētiem. Jo īpaši noteikumos būtu jāprecizē kompetento un attiecīgo iestāžu iesaiste uzraudzības darbībās, lai ilgtermiņā nodrošinātu ciešu sadarbību ar NKI un citām iestādēm jēgpilnā un būtiskā veidā. Noteikumiem būtu arī jānodrošina konsekventa pieeja attiecībā uz nozīmīgiem *CCP* un CVD. Attiecībā uz CVD sadarbības pasākumiem būtu arī jānodrošina pienācīga informācijas apmaiņa ar tās dalībvalsts uzņēmējvalsts iestādēm, kurā CVD sniedz pakalpojumus, un, ja CVD sniedz banku tipa papildpakalpojumus, uzraudzības darbību koordinēšana ar nozīmīgā CVD banku uzraudzības iestādi.

3. **Centrālie darījumu partneri (*CCP*)**

3.1. *Nosacījumi, saskaņā ar kuriem EVTI identificē nozīmīgus* CCP

ECB pilnībā atbalsta Komisijas priekšlikumos paredzētos nosacījumus tam, lai *CCP* uzskatītu par nozīmīgu un tādējādi pakļautu to tiešai EVTI uzraudzībai ([28]). Šie nosacījumi ir pamatoti un būtiski. ECB iesaka pievienot vēl vienu nosacījumu, proti, ja *CCP* ir izveidojis sadarbspējas mehānismu ar citu *CCP*, arī tam vajadzētu būt nosacījumam, uz kura pamata *CCP* uzskata par nozīmīgu. Šim ieteikumam ir vairāki iemesli. Pirmkārt, šis ieteiktais nosacījums atspoguļo faktu, ka sadarbspējas saiknes ir pārrobežu sistēmiskas nozīmes avots sadarbspējīgiem *CCP*, kas pamatotu to tiešu uzraudzību, ko veic EVTI. Otrkārt, šis nosacījums būtu efektīvāks no uzraudzības viedokļa, jo Komisijas priekšlikumi piešķir EVTI kompetenci apstiprināt sadarbspējas mehānismus ([29]). Treškārt, šis nosacījums varētu veicināt sadarbspējas mehānismu un integrācijas plašāku izmantošanu, sniedzot pārliecību šādiem *CCP*, kas vēlas izveidot šādus mehānismus, ka tiem tiks piemērota saskaņota EVTI uzraudzība.

3.2. *Atvērta piekļuve un sadarbspēja*

ECB atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumos iekļautos noteikumus, kas atbalsta atvērtu piekļuvi un sadarbspēju un kas tiek uzskatīti par svarīgiem integrācijas atbalstam ([30]). Jo īpaši ECB atzinīgi vērtē EVTI jauno uzdevumu pieņemt lēmumus attiecībā uz pieprasījumiem par piekļuvi *CCP* un pieprasījumiem par piekļuvi tirdzniecības vietai. Tāpat ECB atzinīgi vērtē to, ka EVTI ir piešķirta kompetence apstiprināt sadarbspējas mehānismus, ņemot vērā šādu mehānismu nozīmi savstarpējās saistības ziņā.

3.3. *Emisijas centrālo banku iesaiste* CCP *uzraudzībā*

3.3.1. ECB pilnībā atbalsta to, cik lielā mērā emisijas centrālās bankas paredzēts iesaistīt nozīmīgu *CCP* uzraudzībā ([31]). Jo īpaši ECB atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu noteikumus, kas nodrošina, ka EVTI Izpildvalde apspriedīsies ar emisijas centrālajām bankām par uzraudzības novērtējumiem un lēmumiem, kas attiecas uz šādām sešām galvenajām jomām, kuras ir svarīgas no emisijas centrālās bankas viedokļa: maržas prasības, likviditātes riska kontrole, nodrošinājums, modeļu pārskatīšana, stresa testi un atpakaļejošas pārbaudes, norēķini un sadarbspējas

([28]) Sk., ierosinātās pamatregulas 2. panta 15. punktu, ar ko iekļauj jaunu 22.a panta 2. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/648/oj) (turpmāk – "ETIR").

([29]) Sk. ierosinātās pamatregulas 2. panta 26. punktu, ar ko groza ETIR 54. pantu.

([30]) Sk. ierosinātās pamatregulas 2. panta 4., 5. un 26. punktu, ar kuriem attiecīgi groza ETIR 7. pantu, aizstāj tās 8. pantu un groza tās 54. pantu.

([31]) Euro emisijas centrālās bankas loma Eurosistēmā tiek īstenota decentralizēti un koordinēti. Tādējādi Komisijas priekšlikumos ietvertā atsauce uz ECB kā euro emisijas centrālās bankas lomu neskar Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu (turpmāk – "ECBS Statūti") 12.1. pantu, kas paredz, ka "neskarot šo pantu, ECB, lai veiktu darījumus, kas ietilpst ECBS uzdevumos, vēršas pēc palīdzības nacionālajās centrālajās bankās (NCB), ciktāl tā to atzīst par iespējamu un lietderīgu".

mehānismi ([32]). Tādējādi emisijas centrālās bankas iegūst, pildot stabilu un īpašu lomu Komisijas priekšlikumos paredzētajā apspriešanā, kas aptver plašu uzraudzības lēmumu loku. Salīdzinot ar pašreizējām kolēģijas procedūrām, tas stiprina emisijas centrālo banku iesaistīšanos *CCP* uzraudzībā. Apspriešanās ar emisijas centrālajām bankām ir paredzēta arī attiecībā uz trešo valstu *CCP* ([33]). Attiecībā uz šiem noteikumiem būtu vajadzīgi papildus precizējumi un saskaņošana, tostarp saistībā ar dokumentāciju, kas būtu jāsaņem emisijas centrālajām bankām, lai tās varētu pildīt savu apspriešanās funkciju, un saistībā ar finanšu un nefinanšu instrumentiem, kuriem *CCP* veic vai veiks tīrvērti, lai nodrošinātu, ka tiek iesaistītas centrālās bankas, kas emitē Savienības valūtas, kuras nav euro.

3.3.2. Emisijas centrālo banku iesaiste *CCP* uzraudzībā jau tika pastiprināta ar grozījumiem ETIR, kas ieviesti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/2099 ([34]) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/2987 ([35]), jo īpaši attiecībā uz novērtējumiem par aktīvā konta prasību ([36]) un apspriešanos par sistēmiskiem trešo valstu *CCP* ([37]). Izmantojot šo pieredzi, ECB ir konstatējusi dažus ierobežojumus Eurosistēmas piekļuvei datiem, kas kavē efektīvu euro emisijas centrālās bankas lomas izpildi. Eurosistēmai pašlaik ir pieejami tikai euro denominēto atvasināto instrumentu pozīciju dati, kuru kvalitāte ir zema un kuri nav izmantojami praksē ([38]). Tāpēc ECB un Eurosistēmas NCB būtu jāpiešķir labāka piekļuve datiem, jo īpaši visiem euro denominēto atvasināto instrumentu darījumu datiem, kas sniegti saskaņā ar ETIR 9. pantu. To var panākt, pārskatot attiecīgo Komisijas deleģēto aktu ([39]), kas pieņemts saskaņā ar ETIR. Turklāt, ja tas ir būtiski vai nepieciešami attiecīgo finanšu stabilitātes un makroprudenciālo pilnvaru izpildei, ECBS dalībniekiem un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas (ESRK) locekļiem vajadzētu būt piekļuvei informācijai, kuru kopīgo, izmantojot centrālo datubāzi, kas izveidota saskaņā ar ETIR 17.c pantu. Šāda informācija, jo īpaši attiecībā uz maržas prasībām un saistību neizpildes resursiem, var būt svarīga, lai novērtētu banku sistēmas un plašākas finanšu sistēmas savstarpējo saikni un iespējamo kaitīgas ietekmes izplatīšanās dinamiku.

3.3.3. Visbeidzot, NCB būtu jāiekļauj "nozīmīgu *CCP* attiecīgo iestāžu" definīcijā, ja nacionālie tiesību akti paredz, ka NCB ir *CCP* pārraudzības pienākumi ([40]).

4. **Centrālie vērtspapīru depozitāriji (CVD)**

4.1. *Procedūras atļauju piešķiršanai CVD*

4.1.1. ECB atbalsta to, ka attiecīgajos Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 909/2014 ([41]) (turpmāk – "CVDR") noteikumos tiek ieviests novērtējums, kas jāveic kompetentajai iestādei un jāpaziņo attiecīgajām iestādēm, lai nodrošinātu to pamatoto atzinumu sagatavošanas koordināciju. Šāds novērtējums būtu noderīgs arī, lai atbalstītu

([32]) Sk. ierosinātās pamatregulas 2. panta 15. punktu, ar ko ETIR iekļauj jaunu 22.e pantu. Sk. ETIR 41., 44., 46., 49., 50. un 54. pantu.
([33]) Sk. ierosinātās pamatregulas 2. panta 21. punktu, ar ko aizstāj ETIR 24.b panta 2. un 3. punktu.
([34]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/2099 (2019. gada 23. oktobris), ar kuru attiecībā uz *CCP* atļauju piešķiršanā iesaistītajām procedūrām un iestādēm un trešo valstu *CCP* atzīšanas prasībām groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 322, 12.12.2019., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/2099/oj).
([35]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/2987 (2024. gada 27. novembris), ar ko groza Regulas (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 575/2013 un (ES) 2017/1131 attiecībā uz pasākumiem, ar kuriem mazina pārmērīgus riska darījumus ar trešo valstu centrālajiem darījumu partneriem un uzlabo Savienības tīrvērtes tirgu efektivitāti (OV L, 2024/2987, 4.12.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2987/oj).
([36]) Sk. ETIR 7.a pantu.
([37]) Sk. ETIR 24.b pantu.
([38]) Sk. ECB atbildi uz Eiropas Komisijas apspriešanos par Eiropas Tirgus infrastruktūras regulas (ETIR) pārskatīšanu, 2015. gada 2. septembris, pieejama ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.
([39]) Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 151/2013 (2012. gada 19. decembris), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, kas nosaka datus, kuri darījumu reģistriem ir jāpublicē un jādara pieejami, un darbības standartus saistībā ar datu apkopošanu un salīdzināšanu un piekļuvi datiem (OV L 52, 23.2.2013., 33. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2013/151/oj); sk. jo īpaši 2. panta 10. punktu.
([40]) Ierosinātās pamatregulas 2. panta 15. punkts, ar ko ETIR iekļauj jaunu 22.d pantu.
([41]) Sk. ierosinātās pamatregulas 4. panta 16. punkta c) apakšpunktu, ar ko groza 17. panta 4. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 909/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par vērtspapīru norēķinu uzlabošanu Eiropas Savienībā, centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem un grozījumiem Direktīvās 98/26/EK un 2014/65/ES un Regulā (ES) Nr. 236/2012 (OV L 257, 28.8.2014., 1. lpp.), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/909/oj).

a) atļauju piešķiršanas procedūras saistībā ar banku tipa papildpakalpojumiem un b) pārskatīšanas un izvērtēšanas procedūras saskaņā ar attiecīgajiem CVDR noteikumiem ([42]).

4.1.2. Ierosinātie CVDR grozījumi ([43]) vairs neļauj kompetentajai iestādei novērtēt atļaujas pieteikumu pilnīgumu pirms atļaujas pieteikuma izskatīšanas procesa. Turklāt dažos gadījumos ierosinātie grozījumi ievērojami saīsina termiņu, kurā attiecīgajām iestādēm jāsniedz savi pamatotie atzinumi. ECB pauž bažas, ka tas var radīt nevajadzīgu slogu kompetentajām un attiecīgajām iestādēm pieteikumu novērtēšanā, t. sk. to pieteikumu novērtēšanā, kuriem pievienotie dokumenti nav pilnīgi. ECB ierosina saglabāt esošo pilnīguma novērtēšanas procesu, pielāgot procedūras grafiku, lai attiecīgajām iestādēm dotu iespēju ņemt vērā kompetentās iestādes novērtējumu, un saskaņot attiecīgajos noteikumos paredzētos procedūru termiņus.

4.1.3. ECB atzinīgi vērtē ierosinātos grozījumus ([44]), ar kuriem izveido racionālāku procedūru ārpakalpojumu sniegšanai grupas iekšienē, jo tie var attiecīgi veicināt un uzlabot integrāciju un efektivitāti CVD grupās.

4.1.4. CVD pamatpakalpojumu sniegšana, izmantojot SVT ([45]), var būtiski ietekmēt CVD darbības un tā atbilstību vairākām prasībām saskaņā ar CVDR. Šā iemesla dēļ ECB ierosina, ka, ja CVD plāno sniegt savus CVD pamatpakalpojumus, izmantojot SVT, tam būtu jāsaņem atļauja CVD darbības paplašināšanai saskaņā ar attiecīgajiem CVDR noteikumiem. Tas attiektos uz gadījumiem, kad CVD plāno veikt vērtspapīru sākotnējo reģistrēšanu sadalītajā virsgrāmatā, nodrošināt un uzturēt kontus augstākajā līmenī, izmantojot SVT, vai veikt vērtspapīru darījumu norēķinus, izmantojot vērtspapīru norēķinu sistēmu, ko tas uztur, izmantojot SVT.

4.2. *CVD pakalpojumu vienotais tirgus*

ECB atzinīgi vērtē to, ka Komisijas priekšlikumi veicina vienotās pases lietošanu un sekmē vērtspapīru emisijas brīvību ([46]). Šie pasākumi var palīdzēt samazināt šķēršļus pārrobežu operācijām, atceļot prasību par uzņēmējas valsts iestāžu apstiprinājumu. Piešķirot CVD un emitentiem lielāku brīvību sniegt pārrobežu pakalpojumus un attiecīgi izvēlēties savus CVD, tiktu veicināta konkurence un tirgus integrācija. Lai novērstu atlikušos šķēršļus integrācijai, ECB uzsver nepieciešamību turpināt saskaņot nacionālos noteikumus, īpaši tiesību aktus uzņēmējdarbības un vērtspapīru jomās, un turpināt saskaņot un standartizēt tirgus praksi. Šajā sakarā ECB ierosina likumdevējiem izveidot regulējuma stimulus, lai pieņemtu starptautiskus un Eiropas tirgus standartus pēctirdzniecības pakalpojumiem ([47]).

4.3. *Privātpersonu dalība CVD*

Finanšu tirgus infrastruktūras (FTI) nosaka juridiskās, finansiālās un darbības prasības, kas to dalībniekiem jāizpilda laikus. Tas jo īpaši ietver atbilstošas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmas un pietiekamu darbinieku skaitu. Tiešo dalībnieku juridiskā stabilitāte un finansiālās un darbības spējas ir galvenie aizsardzības pasākumi FTI

([42]) Sk. CVDR 22. pantu (pārskatīšana un izvērtēšana), 55. pantu (atļauju piešķiršanas procedūra) un 60. pantu (uzraudzība).
([43]) Sk. ierosinātās pamatregulas 4. panta 16. un 51. punktu, ar kuriem groza attiecīgi CVDR 17. un 55. pantu.
([44]) Sk. ierosinātās pamatregulas 4. panta 19. un 33. punktu, ar kuriem groza attiecīgi CVDR 19. un 30. pantu.
([45]) Sk. ierosinātās pamatregulas 4. panta 2. un 33. punktu, ar kuriem CVDR iekļauj attiecīgi jaunu 2. panta 1. punkta 4.b) apakšpunktu un jaunu 30. panta 6. un 7. punktu.
([46]) Sk. ierosinātās pamatregulas 4. panta 24. un 44. punktu, ar kuriem groza attiecīgi CVDR 23. un 49. pantu.
([47]) Piemēram, tirgus standarti, kurus izdevusi Eurosistēmas Vērtspapīru un nodrošinājuma tirgus infrastruktūras konsultatīvā grupa (*AMI-SeCo*), t. i., *SCoRE* standarti attiecībā uz korporatīviem notikumiem, trīspusēju nodrošinājuma pārvaldību un rēķinu sagatavošanu, T2V saskaņošanas standarti attiecībā uz norēķiniem un korporatīviem notikumiem saistībā ar plūsmu un vienotie korporatīvās rīcības tirgus standarti un nozares akcionāru identifikācijas standarti, kas pieejami ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu vai Eiropas Banku federācijas interneta vietnē https://www.ebf.eu.

stabilitātei un – CVD gadījumā – norēķinu efektivitātei, kas pamato ierobežojumus dalībai CVD, pieļaujot tikai juridisko personu (vēlams, regulētu finanšu iestāžu) dalību. CVD nevajadzētu būt iespējai ļaut privātpersonām kļūt par CVD dalībniekiem ([48]).

4.4. *SVT izmantošana CVD sniegtajos CVD pakalpojumos*

ECB atzinīgi vērtē ierosinātos CVDR pielāgojumus ([49]), lai CVD tiktu atvieglota SVT izmantošana, un atzinīgi vērtē to, ka tiek saglabāti stingri CVD riska pārvaldības standarti neatkarīgi no to izmantotajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem. ECB īpaši atzinīgi vērtē pielāgojumus, kas veikti, lai noteiktu prasības SVT raksturīgo risku pārvaldībai ārpus ārpakalpojumu līguma. Tomēr ECB ierosina sīkāk precizēt šos pielāgojumus, ietverot CVD novērtējumu par tīkla mezglu operatoru piemērotību, attiecīgajiem darbības un pārvaldības riskiem un norēķinu noteiktību un neatgriezeniskumu.

4.5. *Naudas norēķini*

4.5.1. ECB pilnībā atbalsta to, ka tiek ieviesta prasība CVD, kas veic norēķinus valūtās, kuras pieejamas norēķiniem TARGET2 vērtspapīriem (T2V), pieslēgties T2V un piedāvāt saviem dalībniekiem centrālās bankas naudas (*CeBM*) norēķinu pakalpojumus. Šī prasība vēl vairāk uzlabos norēķinu pakalpojumu tirgus integrāciju un veicinās drošību, izmantojot *CeBM* norēķinus ([50]).

4.5.2. *CeBM* arī turpmāk vajadzētu būt galvenajam norēķinu aktīvam liela apjoma darījumu finanšu tirgos un jo īpaši vērtspapīru darījumu norēķinos, tostarp žetonizētā veidā. ECB atzinīgi vērtē to, ka ir ieviesta skaidra atsauce uz norēķiniem žetonizētā centrālās bankas naudā, kuru veikšanu euro denominētu darījumu gadījumā nodrošinās ECB, attīstot *Pontes* ([51]). Komisijas priekšlikumi arī ļauj CVD veikt naudas maksājumu norēķinus savās vērtspapīru norēķinu sistēmās, izmantojot *EMT*. Norēķini *EMT* rada papildu riskus salīdzinājumā ar norēķiniem *CeBM* vai komercbanku naudā (*CoBM*), tostarp emitentu kredītrisku, risku, kas saistīts ar iespējamām *EMT* cenas svārstībām, kā arī likviditātes risku, kas saistīts ar pamatā esošajiem rezerves aktīviem ([52]). Turklāt *EMT* mērogojamība ir ierobežota salīdzinājumā ar *CeBM* vai *CoBM*. Tāpēc *EMT* kā norēķinu aktīvu izmantošana būtu rūpīgi jāreglamentē, nosakot ierobežojumus attiecībā uz to, kad tos var izmantot, un riska pārvaldības aizsardzības pasākumus gadījumos, kad to izmantošana ir atļauta. Lai līdz minimumam samazinātu riskus, ko rada norēķinu aktīvi liela apjoma darījumu finanšu tirgos, un nodrošinātu, ka *CeBM* joprojām ir galvenais norēķinu aktīvs šajos tirgos, CVD būtu jāļauj piedāvāt norēķinus *EMT* tikai tad, ja norēķini notiek valūtā, attiecībā uz kuru norēķini tokenizētā *CeBM* nav praktiski un pieejami. Norēķinu veikšana *EMT* būtu jāatļauj tikai tad, ja uz to attiecas pareizi riska pārvaldības aizsardzības pasākumi, lai līdz minimumam samazinātu riskus, kas saistīti ar to izmantošanu, saskaņā ar starptautiskajiem standartiem. Turklāt norēķini *EMT* būtu jāatļauj tikai tad, ja *EMT* emitē Savienības vienība saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/1114 IV sadaļu ([53]) un tas nav aizstājams ar kriptoaktīvu(-iem), kas emitēts(-i) ārpus Savienības, tostarp kriptoaktīviem, kas ir daļa no jebkuras trešās valsts vairāku emitentu shēmas. Visbeidzot, ja *CeBM* nav pieejama vai ja tās izmantošana nav praktiska, žetonizētiem noguldījumiem var būt nozīmīgāka loma kā norēķinu aktīviem žetonizētos darījumos. Lai nodrošinātu Savienības tiesisko regulējumu visiem žetonizētajiem norēķinu aktīviem, likumdevējiem būtu jāapsver iespēja Savienības banku tiesību aktos ieviest vienotu žetonizēto noguldījumu definīciju.

([48]) Sk. ierosinātās pamatregulas 4. panta 34. punktu, ar ko CVDR pievieno 33. panta 7. punktu.
([49]) Sk. ierosinātās pamatregulas 4. panta 40. punktu, ar ko CVDR iekļauj jaunu 45.a pantu.
([50]) Sk. ierosinātās pamatregulas 4. panta 39. punktu, ar ko aizstāj CVDR 40. panta 2. punktu.
([51]) Sk. ECB projektu "*Pontes*", kas pieejams ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu. *Pontes* ir Eurosistēmas SVT risinājums, kas sasaista tirgus SVT platformas un TARGET pakalpojumus, lai veiktu norēķinus par darījumiem ar centrālās bankas naudu.
([52]) Sk. Maksājumu un tirgus infrastruktūras komitejas un Starptautiskās vērtspapīru komisiju organizācijas dokumentu "*Application of the Principles for Financial Market Infrastructures to stablecoin arrangements*" (Finanšu tirgu infrastruktūras principu piemērošana stabilo kriptovalūtu pasākumiem), 2022. gada jūlijs, pieejams Starptautisko norēķinu bankas interneta vietnē www.bis.org.
([53]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1114 (2023. gada 31. maijs) par kriptoaktīvu tirgiem un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 1095/2010 un Direktīvas 2013/36/ES un (ES) 2019/1937 (OV L 150, 9.6.2023., 40. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj) (turpmāk – "*MiCAR*").

4.6. *CVD saiknes*

4.6.1. ECB pilnībā atbalsta priekšlikumus, kuru mērķis ir paplašināt pašreizējo saikņu tīklu starp centra CVD un citiem Savienības CVD, lai nodrošinātu, ka jebkura CVD dalībnieks var sasniegt vērtspapīrus, kas emitēti jebkurā citā Savienības CVD ([54]). Šīs saiknes, kad vien iespējams, būtu jāizveido T2V, lai izmantotu kopējas norēķinu infrastruktūras sniegtās priekšrocības. Prasība par saikņu izveidošanu T2V būtu jāpielāgo centrālo banku uzturēto CVD specifikai, ņemot vērā, ka šie CVD tikai reģistrē konkrētus finanšu instrumentus un nenodrošina saviem dalībniekiem piekļuvi citiem vērtspapīriem, jo visās dalībvalstīs, kurās ir centrālās bankas uzturēts CVD, ir arī privāti pārvaldīts(-i) CVD, kas sniedz komercpakalpojumus. Šī prasība jebkurā gadījumā būtu jāpiemēro tikai attiecībā uz vienvirziena saiknes izveidi starp centra CVD kā ieguldītāja CVD un centrālās bankas uzturētu CVD kā emitenta CVD.

4.6.2. Norēķinu galīguma iestāšanās brīži T2V ir saskaņoti, un EVTI iepriekš ir atzinusi, ka attiecīgie noteikumi T2V koplīgumā un T2V pamatlīgumā ([55]) ir atbilstoši. ECB atzinīgi vērtētu precizējumu attiecībā uz iespējamām nepilnībām, ko tiektos novērst ar ierosinātajos CVDR grozījumos paredzētajiem regulatīvajiem tehniskajiem standartiem (RTS) ([56]). Piemēram, šādos RTS būtu grūti risināt jautājumu par norēķinu galīguma noteikumu piemērošanu starp jurisdikcijām, neveicot uzņēmējdarbības un vērtspapīru tiesību aktu turpmāku saskaņošanu. Tāpēc ECB ierosina svītrot šo konkrēto noteikumu no EVTI piešķirtajām pilnvarām.

5. **Izmēģinājuma režīms tirgus infrastruktūrām, kuru pamatā ir sadalītās virsgrāmatas tehnoloģija (SVT)**

5.1. *SVT izmēģinājuma režīma (SVTIR) paplašināšana*

5.1.1. ECB atzinīgi vērtē ierosināto SVTIR paplašināšanu, kas ievērojami uzlabotu gan vispāratzītu dalībnieku, gan jaunpienācēju iespējas izstrādāt pēctirdzniecības risinājumus, kuru pamatā ir inovatīvas tehnoloģijas elastīgākā un samērīgākā normatīvajā vidē, veicinot konkurenci, inovāciju un noturību. Ierosinātā paplašināšana var arī veicināt vienota Eiropas regulējuma izveidi atbilstoši uzkrājumu un investīciju savienības (UIS) mērķiem, mazinot regulējuma sadrumstalotības risku, ko rada arvien plašāks nacionālais tiesiskais regulējums. Lai novērstu turpmāku sadrumstalotību Savienības pēctirdzniecības vidē, būs svarīgi sekmēt un vajadzības gadījumā īstenot sadarbspēju un standartizāciju visās SVT tirgus infrastruktūrās. Eurosistēma ir gatava piedalīties šajā procesā gan kā operators, gan kā katalizators savas vienotās darba programmas kontekstā, kura attiecas uz jaunām tehnoloģijām centrālās bankas naudas norēķiniem un ietver *Pontes* un *Appia* ([57]).

5.1.2. ECB atbalsta ierosināto darbības ierobežojumu pielāgojumus, kuri nodrošina pareizo līdzsvaru starp tirgus iniciatīvu veicināšanu un saskaņā ar SVTIR veikto darbību, kuras neatbilst visām finanšu tirgus infrastruktūrām piemērojamām regulatīvajām prasībām, sistēmiskās nozīmes un ar tām saistīto risku ierobežošanu. Tas īpaši attiecas uz CVDR pielāgojumiem, ar kuriem CVD, kas darbojas tikai saskaņā ar CVD atļauju, tiek atvieglota SVT izmantošana un kuri vienlaikus arī nodrošina darbības ierobežojumus pārsniegušai CVD iespēju turpināt izmantot SVT, ievērojot tādas pašas prasības kā CVD, kas izmanto tradicionālās tehnoloģijas. Tomēr, lai novērstu jebkādu ierobežojumu apiešanu, ECB atbalsta darbības ierobežojumu piemērošanu grupas līmenī. ECB uzskata, ka grupas līmeņa pieeja būtu plašāk jāpiemēro arī to struktūru prudenciālajai uzraudzībai, kuras saņēmušas atļauju saskaņā ar SVTIR, lai nodrošinātu, ka pašu kapitāls un riska pārvaldība ir samērīga ar daudzfunkcionālo grupu darbību kopumu ([58]).

([54]) Ierosinātās pamatregulas 4. panta 43. un 46. punkts, ar kuriem CVDR iekļauj jaunu 48.a, 48.b un 51.a pantu.

([55]) Abi līgumi pieejami ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.

([56]) Sk. ierosinātās pamatregulas 4. panta 42. punkta f) apakšpunktu, ar ko groza CVDR 48. panta 10. punktu un aizstāj tās 48. panta 10. punkta f) apakšpunktu.

([57]) Sk. ECB iniciatīvu "*Appia*", kas pieejama ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu. *Appia* mērķis ir izpētīt tādas koncepcijas kā Eiropas kopīgā virsgrāmata un savstarpēji savienotu virsgrāmatu tīkls – infrastruktūras, kas varētu būt noderīgas žetonizētu aktīvu emitēšanai, reģistrēšanai, tirdzniecībai un norēķiniem, vienlaikus nodrošinot programmējamību.

([58]) Sk. arī ESRK "*Crypto-assets and decentralised finance: Report on stablecoins, crypto-investment products and multifunction groups*" (Kriptoaktīvi un decentralizētās finanses: ziņojums par stabilajām kriptovalūtām, kriptovalūtu ieguldījumu produktiem un daudzfunkciju grupām), 2025. gada oktobris, pieejams ESRK interneta vietnē www.esrb.europa.eu.

5.1.3. ECB arī atbalsta vienkāršota režīma ieviešanu mazākām SVT tirgus infrastruktūrām. Šis vienkāršotais režīms ļautu samērīgāk regulēt un uzraudzīt sistēmiski nenozīmīgas sabiedrības. Tomēr ECB ierosina, ka vienkāršotajā režīmā izmantotajai pieejai nepiemērot konkrētas prasības, kas CVD piemērojamas saskaņā ar CVDR, vajadzētu būt stingrākai, lai nodrošinātu atbilstību konkrētām kritiski svarīgām prasībām ([59]). Visbeidzot, SVT tirgus infrastruktūrām attīstoties saskaņā ar SVTIR, ir būtiski nodrošināt to atbilstību stingriem prudenciālajiem aizsardzības pasākumiem, kas noteikti Savienības tiesību aktos ([60]), lai nodrošinātu pienācīgu riska pārvaldību un izvairītos no nepilnībām ieguldītāju aizsardzībā un darbības noturībā. Jo īpaši visām regulētajām struktūrām, kas sniedz CVD pamatpakalpojumus, būtu jāatbilst attiecīgajām CVDR prasībām.

5.2. *Jaunu veidu struktūru un plašāka finanšu instrumentu klāsta atbilstība*

5.2.1. ECB atbalsta to, lai kredītiestādes būtu tiesīgas lūgt atļauju darboties saskaņā ar SVTIR, jo tas regulējumu darītu pieejamu jaunam regulēto struktūru klāstam. Paplašinoties līdzdalībai, tas palīdzētu veicināt inovāciju, vienlaikus atbalstot SVT tirgus infrastruktūru drošību, ņemot vērā to, ka kredītiestādes tiek labi regulētas un uzraudzītas.

5.2.2. ECB turpretī ir zināmas bažas par ierosināto KPS iekļaušanu SVTIR. KPS pašlaik darbojas saskaņā ar atvieglotu uzraudzības sistēmu un zemākām pašu kapitāla prasībām, kas nav jutīgas pret risku. Tas ir pretrunā atļautajai iespējai KPS sniegt pakalpojumus, kas saistīti ar finanšu instrumentiem, kuri neietilpst *MiCAR* darbības jomā, un paredzēti tādas atļaujas saņēmušām struktūrām, kuras ir piešķirtas saskaņā ar stingrākām prasībām un ņemot vērā riska pakāpi. Šīs bažas varētu risināt, grozot prasības KPS, kā ierosināts 7. punktā.

5.2.3. ECB arī atzinīgi vērtē finanšu instrumentu atbilstības kritēriju paplašināšanu, norādot, ka gadījumos, kad SVT tirgus infrastruktūra piedāvā pakalpojumus saistībā ar žetonizētiem atvasinātajiem instrumentiem, visas prasības, kas saistītas ar atvasināto instrumentu tīrvērti saskaņā ar spēkā esošajiem Savienības tiesību aktiem, būtu jāpiemēro tādā pašā veidā.

5.3. *Papildu atbrīvojumi SVT tirgus infrastruktūrām*

ECB uzskata, ka būtu lietderīgi ļaut SVT tirgus infrastruktūrām pieprasīt papildu atbrīvojumus papildus tiem, kas noteikti SVTIR. Tomēr pilnvaras piešķirt šādus atbrīvojumus būtu jāīsteno tā, lai nodrošinātu Savienības tiesību aktu saskaņotu piemērošanu. Tāpēc ECB iesaka, ka tā vietā, lai sniegtu nesaistošu atzinumu par šādiem pieprasījumiem, EVTI būtu jāpiešķir pilnvaras adresēt saistošus lēmumus kompetentajai iestādei, kas izskata pieprasījumu ([61]).

5.4. *Prasības attiecībā uz naudas norēķiniem SVT tirgus infrastruktūrām*

ECB atzinīgi vērtē Komisijas ierosinātos precizējumus attiecībā uz prasībām par skaidras naudas norēķiniem SVT norēķinu sistēmām (SVT NS) un tirdzniecības un norēķinu sistēmām (SVT TNS), kas ietverti priekšlikumā par atbrīvojumu no ierosinātajām prasībām attiecībā uz skaidras naudas un *EMT* norēķiniem saskaņā ar CVDR 40. pantu ([62]). ECB arī atbalsta to, ka regulatīvajai pieejai jānodrošina vienlīdzīgi konkurences apstākļi gan tādām SVT tirgus infrastruktūrām, kuras veic norēķinus *CoBM*, gan arī tādām, kuras veic norēķinus *EMT*. Konkrētāk, ECB uzskata, ka atvieglotais režīms, kas ierosināts attiecībā uz *EMT*, nav pamatots, ņemot vērā papildu riskus, ko *EMT*

([59]) Sk. CVDR 27. panta 8.–10. punktu, 33. panta 4. punktu, 38. panta 7. punktu, 39. panta 6. un 7. punktu, 45. panta 5. punktu un 46. panta 1.–3. punktu.

([60]) Proti, FITR, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/65/ES (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/ES un Direktīvu 2011/61/ES (OV L 173, 12.6.2014., 349. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/65/oj) (turpmāk – "FITD"), CVDR un attiecīgā gadījumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj) un *MiCAR*.

([61]) Sk. ierosinātās pamatregulas 8. panta 7. punktu, ar ko iekļauj 5.a pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2022/858 (2022. gada 30. maijs) par izmēģinājuma režīmu tirgus infrastruktūrām, kuru pamatā ir sadalītās virsgrāmatas tehnoloģija, un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 600/2014 un (ES) Nr. 909/2014 un Direktīvu 2014/65/ES (OV L 151, 2.6.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/858/oj) (turpmāk – "SVTIR").

([62]) Sk. ierosinātās pamatregulas 8. panta 6. punkta a) apakšpunktu, ar ko aizstāj SVTIR 5. panta 8. punktu.

rada kā norēķinu aktīvs (sk. 4.5.2. punktu). Šajā sakarā ECB ierosina, ka prasības attiecībā uz banku tipa papildpakalpojumu sniegšanu CVD dalībniekiem saskaņā ar CVDR IV sadaļu visos gadījumos būtu jāpiemēro SVT NS un TNS, kas darbojas saskaņā ar parasto režīmu, un ka Komisijas priekšlikumā paredzētā papildu elastība būtu jāattiecina tikai uz vienkāršoto režīmu ([63]). Visbeidzot, ECB stingri piekrīt, ka sniegt banku tipa papildpakalpojumus, kas nav naudas kontu nodrošināšana un maksājumu apstrāde, varētu tikai tādas struktūras, kurām ir banku darbības licence.

5.5. *Atsevišķu CVD pakalpojumu sniegšana un norēķinu shēmu darbība*

5.5.1. ECB atbalsta īpašas atļaujas izveidi atsevišķu CVD pakalpojumu sniegšanai, lai sabiedrības, kas darbojas saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem, kuri reglamentē digitālos vai uz SVT balstītus vērtspapīrus, varētu saņemt Savienības licenci, kas attiecas arī uz vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot tirdzniecības vietā. Darbības ierobežojumus varētu vēl vairāk saskaņot ar SVT tirgus infrastruktūru darbības ierobežojumiem, nosakot kopējo ierobežojumu 100 mljrd. EUR apmērā SVT tirgus infrastruktūrā reģistrēto vērtspapīru kopējai vērtībai. Pasākumos, kuros iesaistīti SVT notāri, SVT kontu uzturētāji un SVT NS vai TNS, izšķiroša nozīme būs skaidram pienākumu sadalījumam. Šajā sakarā ECB atzinīgi vērtē to, ka saskaņā ar attiecīgo SVTIR noteikumu SVT notāram, SVT konta uzturētājam un SVT NS, TNS vai attiecīgajam CVD, kas sniedz CVD pamatpakalpojumus, juridiski saistošā rakstiskā līgumā būtu kopīgi jāprecizē to loma un pienākumi minēto pakalpojumu sniegšanā, kas jāpaziņo savām attiecīgajām kompetentajām iestādēm, pievienojot arī skaidru informāciju par to, kura struktūra sniedz CVD pamatpakalpojumus un attiecībā uz kuriem SVT finanšu instrumentiem vai SVT finanšu instrumentu kategorijām tos sniedz ([64]). Sarežģītība, ko šādi pasākumi varētu ieviest pēctirdzniecības vidē, pastiprina nepieciešamību pēc to struktūru sadarbspējas, kuras saņēmušas atļauju saskaņā ar SVTIR. Tāpēc šo pasākumu izstrāde būtu jāpapildina ar regulatīvu prasību ieviešanu, lai nodrošinātu brīvu piekļuvi un sadarbspēju starp pakalpojumiem, ko sniedz katra struktūra, un kopīgu standartu īstenošanu, lai nodrošinātu saiknes starp šiem pakalpojumiem (sk. 5.6. punktu). Ņemot vērā ECBS dalībnieku kā CVDR atbilstošo attiecīgo iestāžu intereses, ECB ierosina, ka EVTI RTS projekts, kurā precizēti katrai no šīm konkrētajām atļaujām piemērojamie noteikumi, būtu jāsagatavo ciešā sadarbībā ar ECBS.

5.5.2. Priekšlikums izveidot atļauju norēķinu shēmām var arī ļaut attīstīt inovatīvas struktūras. Tas, ka nav vienas juridiskas personas, kura pārvaldītu norēķinu shēmu, ir juridisks jauninājums, kam vajadzīgi stingri aizsardzības pasākumi, lai skaidri noteiktu pienākumu sadalījumu, kā izklāstīts priekšlikumā. Ņemot vērā šīs struktūras inovatīvo raksturu, ECB atbalsta Komisijas priekšlikumu piemērot norēķinu shēmām tādu pašu darbības ierobežojumu kā SVT tirgus infrastruktūrām, kurām piešķirta atļauja saskaņā ar vienkāršoto režīmu. Jebkurā gadījumā ir būtiski panākt, ka minētās shēmas netiek izmantotas, lai apietu Savienības tiesisko regulējumu, ar ko īsteno starptautiskos standartus attiecībā uz finanšu tirgus infrastruktūrām un paredz stingras riska pārvaldības prasības. Tāpēc SVTIR būtu jānodrošina vienlīdzīgi konkurences apstākļi norēķinu shēmām un SVT tirgus infrastruktūrām, kas darbojas saskaņā ar vienkāršoto režīmu. Visbeidzot, ECB atbalsta ierosināto prasību veikt norēķinus norēķinu shēmas ietvaros, izmantojot centrālās bankas naudas līdzekļus. Tomēr šī prasība, kas noteikta SVT kontu uzturētājiem, kuri uztur norēķinu shēmas, nebūtu jāuzskata ne par tādu, kas paplašina to struktūru loku, kuras ir tiesīgas turēt centrālās bankas kontu, ne arī par tādu, kas centrālajām bankām uzliek pienākumu nodrošināt šādu kontu norēķinu shēmas darbības vajadzībām.

5.6. *Nozares grupa, lai veicinātu sadarbspējīgus norēķinus starp SVT tirgus infrastruktūrām*

ECB atzinīgi vērtē priekšlikumu SVT tirgus infrastruktūru operatoriem un SVT kontu uzturētājiem izveidot nozares grupu, lai izstrādātu standartus norēķinu atvieglošanai, kas ir pieejama arī citiem atbilstīgiem dalībniekiem ([65]). ECB ierosina, ka ECB un EVTI būtu jāuzaicina kā pastāvīgi novērotāji nozares grupā, nevis ar tām periodiski jāapspriežas. Tas veicinātu ciešu apspriešanos par regulatīvo un tirgus standartu noteikšanu un sekmētu saskaņotību ar darbu, ko Eurosistēma veic kā norēķinu pakalpojumu sniedzēja *CeBM* sistēmā attiecībā uz žetonizētiem darījumiem.

([63]) Sk. 3.3.11. punktu Eiropas Centrālās bankas Atzinumā CON/2021/15 (2021. gada 28. aprīlis) par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par izmēģinājuma režīmu attiecībā uz tirgus infrastruktūrām, kuru pamatā ir sadalītās virsgrāmatas tehnoloģija (OV C 244, 22.6.2021., 4. lpp.).

([64]) Sk. ierosinātās pamatregulas 8. panta 14. punktu, ar ko SVTIR iekļauj jaunu 10.b panta 8. punktu.

([65]) Sk. ierosinātās pamatregulas 8. panta 14. punktu, ar ko SVTIR iekļauj jaunu 10.g pantu.

6. **Norēķinu galīgums**

6.1. *Tieši piemērojama regula*

ECB atzinīgi vērtē ierosināto Norēķinu galīguma regulu (turpmāk – "ierosinātā NGR"), ar ko aizstāj Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/26/EK ([66]) (turpmāk – "NGD"), un ierosināto procedūru saskaņošanu, panākot Savienības sistēmu noteikšanas pilnīgu vienveidību un ieviešot saskaņotu Savienības līmeņa regulējumu trešo valstu sistēmu reģistrācijai. Pieņemot ierosināto NGR, dalībvalstīm būtu jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai savlaicīgi pielāgotu savus tiesību aktus, atceltu NGD īstenošanas noteikumus un nodrošinātu atbilstību ierosinātajai NGR, kura ir tieši piemērojama. Šādas darbības ir nepieciešamas, lai nodrošinātu juridisko noteiktību un saderību starp ierosināto NGR un attiecīgajiem nacionālajiem tiesību aktiem, tostarp tiesību aktiem maksātnespējas un banku jomā. Lai varētu veikt šādus pielāgojumus, ierosinātās NGR piemērošanas sākuma datumam un NGD atcelšanas datumam vajadzētu būt vienam gadam pēc ierosinātās NGR publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

6.2. *Savienības sistēmu noteikšanas procedūra un nosacījumi*

6.2.1. Ierosinātajā NGR ir izklāstīts plašs nosacījumu kopums, kas jāizpilda, lai noteiktu sistēmu ([67]). ECB atzīmē, ka daudzi no šiem nosacījumiem pilnībā vai daļēji pārklājas ar esošajām organizatoriskajām, prudenciālajām un pārraudzības prasībām, kas jau noteiktas saskaņā ar ETIR, CVDR, Eiropas Centrālās bankas Regulu (ES) 2025/1355 (ECB/2025/22) ([68]) (turpmāk – "SNMS regula"), nacionālajiem tiesību aktiem, kas reglamentē centrālo banku veikto maksājumu sistēmu pārraudzību, un Eurosistēmas pārraudzības sistēmām.

6.2.2. ECB saskata iespēju vienkāršot un uzlabot procedūru struktūru un nosacījumus, kas attiecībā uz noteikšanu paredzēti ierosinātajā NGR ([69]), jo īpaši, lai izvairītos no esošo organizatorisko, prudenciālo un pārraudzības prasību dublēšanās. Izvairīšanās no šādas dublēšanās ir svarīga vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, tas ļautu izvairīties no administratīvā un regulatīvā sloga attiecīgajiem sistēmu operatoriem, izvērtējot tos saskaņā ar dažādiem režīmiem uz identisku vai līdzīgu prasību pamata. Otrkārt, tas ierobežotu iesaistīto iestāžu darba dublēšanos. Treškārt, tas izslēgtu iespējamību, ka noteikšanas iestāžu un kompetento iestāžu darbību iznākums atšķiras. Ceturtkārt, ir svarīgi izvairīties no šādas dublēšanās, lai nodrošinātu to, ka tiek neatkarīgi pildīts Eurosistēmas pamatuzdevums saskaņā ar Līguma 127. panta 2. punkta ceturto ievilkumu un ECBS Statūtu 3. panta 1. punktu, proti, maksājumu sistēmu vienmērīgas darbības veicināšana. Visbeidzot, izvairīšanās no šādas dublēšanās atbilst Komisijas mērķim vienkāršot Savienības politiku un tiesību aktus un panākt to labāku īstenošanu, tostarp sadarbojoties ar dalībvalstīm un atbalstot tās, kā arī sadarbojoties ar citām Savienības iestādēm ([70]).

6.2.3. Tāpēc noteikšanas iestādei ([71]) vienmēr vajadzētu būt iestādei, kas atbild par sistēmas operatora uzraudzību vai pārraudzību. Tādējādi, novērtējot sistēmas atbilstību noteikšanas nosacījumiem, minētā iestāde varētu balstīties uz savu uzraudzības vai pārraudzības novērtējumu par sistēmas operatora atbilstību piemērojamajām regulatīvajām vai pārraudzības prasībām. Šāda pieeja ļautu izmantot uzraudzītāja vai pārrauga pieredzi attiecībā uz sistēmas operatoru un izvairīties no noteikumu dublēšanās un kompetenču kolīzijas iestāžu starpā. Tas arī atbalstītu Komisijas mērķi panākt saskaņošanu, ieviešot vienotu nosacījumu kopumu. Lai nodrošinātu centrālās bankas neatkarības principa ievērošanu, centrālās bankas uzturētas sistēmas gadījumā noteikšanas iestādei jebkurā gadījumā vajadzētu būt to pārraugošajai centrālajai bankai.

([66]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/26/EK (1998. gada 19. maijs) par norēķinu galīgumu maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmās (OV L 166, 11.6.1998., 45. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/26/oj).

([67]) Sk. ierosinātās NGR 5. panta 1. punktu.

([68]) Eiropas Centrālās bankas Regula (ES) 2025/1355 (2025. gada 2. jūlijs) par sistēmiski nozīmīgu maksājumu sistēmu pārraudzību (ECB/2025/22) (OV L, 2025/1355, 14.7.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1355/oj).

([69]) Sk. ierosinātās NGR 4. un 5. pantu.

([70]) Komisijas paziņojums "Vienkāršāka un ātrāka Eiropa: paziņojums par īstenošanu un vienkāršošanu" (COM(2025) 47 final).

([71]) Sk. ierosinātās NGR 2. panta 1. punkta 33.apakšpunktu.

6.3. *RTS izstrāde, ko veic EVTI un Eiropas Banku iestāde (EBI)*

Ierosinātajā NGR ir iekļauti noteikumi, saskaņā ar kuriem EVTI un EBI ciešā sadarbībā ar ECBS var izstrādāt RTS projektu, kurā sīkāk definēti noteikšanas nosacījumi ([72]). Kā minēts iepriekš, noteikšanas nosacījumi pilnībā vai daļēji pārklājas ar spēkā esošajām prasībām, kas jau noteiktas saskaņā ar ETIR, CVDR un – attiecībā uz maksājumu sistēmām– SNMS regulu un citām piemērojamām pārraudzības sistēmām. Sīkākas informācijas pievienošana šiem nosacījumiem tikai palielinātu šā režīma sarežģītību. Turklāt RTS projekts, ko EBI varētu izstrādāt attiecībā uz maksājumu sistēmām, lielā mērā pārklātos ar ECB regulatīvajām pilnvarām saskaņā ar ECBS Statūtu 22. pantu attiecībā uz eurozonas maksājumu sistēmām, tostarp centrālo banku uzturētām sistēmām. Tādējādi ierosinātajā NGR būtu jāsvītro šīs EVTI un EBI pilnvaras.

6.4. *Koordinēta procedūra trešo valstu sistēmu reģistrācijai*

6.4.1. ECB arī iesaka uzlabot trešo valstu sistēmu reģistrācijas procedūru, lai izvairītos no vairākām paralēlām reģistrācijas procedūrām nacionālā līmenī ([73]). Šajā nolūkā ECB ierosina, ka vienai koordinējošai iestādei būtu jāuzņemas koordinēt mijiedarbību ar trešās valsts sistēmas operatoru un novērtēt tā atbilstību reģistrācijas nosacījumiem saskaņā ar ierosināto NGR. Koordinējošajai iestādei attiecībā uz trešo valstu vērtspapīru norēķinu un tīrvērtes sistēmām vajadzētu būt EVTI, savukārt attiecībā uz trešo valstu maksājumu sistēmām – ECB. Nacionālās reģistrācijas iestādes būtu iesaistītas visā procesa gaitā un pieņemtu galīgo lēmumu par reģistrāciju savā dalībvalstī.

6.4.2. Turklāt ECB saprot, ka šā reģistrācijas režīma mērķis ir paplašināt NGR aizsardzību, attiecinot to arī uz ES dalībniekiem šādās trešo valstu sistēmās. ECB ierosina precizēt šādas paplašināšanas mērķi un konkrētās juridiskās sekas, kā arī to, ka līdz ar šādu paplašināšanu tiek proporcionāli ierobežota ES pamatnoteikumu piemērošana attiecībā uz ieskaitu, pārveduma rīkojumiem un līdzekļu un finanšu instrumentu izmantošanu dalībnieku pienākumu izpildei, piemērojot tos tikai noteiktām sistēmām.

6.5. *Vairāku definīciju precizējumi*

6.5.1. Ierosinātajā NGR ietvertajā "sistēmas" definīcijā ([74]) nav minēts minimālais dalībnieku skaits, savukārt NGD ietvertajā definīcijā ([75]) tas ir minēts. Tam varētu būt neparedzētas sekas – definīcija aptvertu plašu tādu pasākumu loku, uz kuriem nebūtu jāattiecina ierosinātā NGR. ECB ierosina saglabāt ierosinātās NGR "sistēmas" definīcijā tādu pašu minimālo dalībnieku skaitu, kāds pašlaik noteikts attiecīgajā NGD definīcijā.

6.5.2. Ierosinātās "norēķina" definīcijas ([76]), kas ietver atsauci uz CVDR, mērķis ir ietvert tikai vērtspapīru pārveduma rīkojumu norēķinus. Tāpat ierosinātās NGR "tīrvērtes" definīcijas ([77]), kas ietver atsauci uz ETIR, mērķis ir ietvert tikai *CCP*. Tomēr saskaņā ar starptautisko paraugpraksi norēķiniem ir plašāka nozīme, kas varētu ietvert ne tikai vērtspapīru saistību izpildi, bet arī jebkuru saistību izpildi.

6.5.3. Ierosinātā "vērtspapīru norēķinu sistēmas" ([78]) (VNS) definīcija attiecas uz visu pārveduma rīkojumu izpildi, kas ietver maksājumu norēķinus, un tāpēc tā būtu jāprecizē sīkāk. Turklāt ierosinātās NGR apsvērumos ([79]) ir norādīts, ka atbilstoši ierosinātajai NGR vajadzētu būt iespējai noteikt sistēmas, kuras uztur SVT tirgus infrastruktūras saskaņā ar SVTIR, ja tās atbilst gan SVTIR, gan ierosinātajā NGR izklāstītajiem nosacījumiem. Tādējādi ECB saprot, ka ierosinātajā NGR ietvertās VNS definīcijas mērķis ir ietvert sistēmas, kuras uztur SVT tirgus infrastruktūras

([72]) Sk. ierosinātās NGR 5. panta 2. un 3. apakšpunktu.
([73]) Sk. ierosinātās NGR 12.–16. pantu.
([74]) Sk. ierosinātās NGR 2. panta 1. punkta 1.apakšpunktu.
([75]) Sk. NGD 2. panta a) punktu.
([76]) Sk. ierosinātās NGR 2. panta 1. punkta 3.apakšpunktu.
([77]) Sk. ierosinātās NGR 2. panta 1. punkta 4.apakšpunktu.
([78]) Sk. ierosinātās NGR 2. panta 1. punkta 5. apakšpunktu.
([79]) Sk. ierosinātās NGR 7. apsvērumu.

saskaņā ar SVTIR, neatkarīgi no tā, vai tās ir SVT NS vai TNS. ECB ierosina nodrošināt stabilu saikni ar CVDR ietverto VNS definīciju ([80]) un CVDR prasību, ka VNS var uzturēt tikai tādi CVD, kuri saņēmuši atļauju, lai izvairītos no jebkādas juridiskās nenoteiktības attiecībā uz iespēju noteikt, ka ieguldījumu brokeru sabiedrības uzturēta SVT tirdzniecības un norēķinu sistēma ir VNS. Visbeidzot, varētu arī precizēt, vai ierosinātajā NGR ietvertās VNS definīcijas mērķis ir ietvert norēķinu shēmas, kas izveidotas saskaņā ar SVTIR (sk. 5.5.2. punktu), lai būtu iespēja noteikt tās saskaņā ar ierosināto NGR. Ja likumdevēja nodoms patiešām ir šāds, ierosinātajā NGR būtu jāanalizē un jārisina tā juridiskās sekas.

6.5.4. Ierosinātā noteiktās sistēmas "dalībnieka" definīcija papildus konkrētu regulētu finanšu iestāžu uzskaitījumam ([81]) ietver arī jebkuru subjektu, kas nav uzskaitījumā ietvertie subjekti ([82]). Termins "sistēmas dalībnieks" savukārt ir definēts kā šāds subjekts ([83]). Definīcija nav sīkāk precizēta ierosinātajā NGR paredzētajos nosacījumos sistēmas dalībnieka pieņemšanai sistēmā ([84]), jo jebkuram dalībniekam būtu jāatbilst šiem nosacījumiem *a priori*. Šajos noteikumos varētu precizēt terminu "subjekts", norādot, ka tā ir juridiska persona, lai izvairītos no jebkādas neskaidrības par to, vai šis termins ir attiecināms arī uz fiziskām personām. Jebkurai turpmākai fizisku personu iekļaušanai "dalībnieka" vai "sistēmas dalībnieka" definīcijā būtu jāveic rūpīgs ietekmes novērtējums, ņemot vērā arī 4.3. punktā izklāstītos apsvērumus.

6.5.5. Šķiet, ka ierosinātajā "pārveduma rīkojuma" ([85]) definīcijā ietvertā norāde uz reģistrēšanu "ar dematerializētu ierakstu vai elektronisku ierakstu reģistrā ar līdzīgu funkciju vai citā formā" attiektos tikai uz vērtspapīru pārveduma rīkojumiem, un nav paskaidrota šāda likumdošanas nodoma nepieciešamība. Šī definīcija būtu jāpaplašina, jo SVT var izmantot arī līdzekļu pārskaitīšanai.

6.5.6. Ierosināto "darbadienas" definīciju ([86]) un tās pielietojumu ierosinātās NGR attiecīgajos noteikumos ([87]) var būt grūti piemērot sistēmām, kas pastāvīgi darbojas 24 stundas diennaktī 7 dienas nedēļā, tostarp zibmaksājumu sistēmām un, iespējams, uz SVT balstītām sistēmām. Tāpēc definīciju varētu pārskatīt, ņemot vērā minēto apsvērumu.

6.6. *SVT sistēmu un norēķinu galīguma mijiedarbība*

Saskaņā ar ierosināto NGR noteiktās sistēmas, kuras izmanto SVT, īsteno "mehānismus, kas garantē determinētus... galīguma iestāšanās brīžus" ([88]). Lai izvairītos no neparedzētām sekām, būtu sīkāk jāprecizē šā noteikuma ietekme uz sistēmas noteikumos paredzētajiem juridiskajiem nolīgumiem un uz SVT balstītu norēķinu tehnoloģisko risinājumu saderību ar šo prasību, precīzāk nošķirot juridiskās un tehnoloģiskās prasības.

6.7. *Mijiedarbība ar BAND paredzēto aizsardzību noteiktajai sistēmai*

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/59/ES ([89]) (turpmāk – "BAND") paredz vairākus īpašus aizsardzības pasākumus sistēmām, kas noteiktas saskaņā ar NGD ([90]). ECB ierosina likumdevējiem apsvērt iespēju attiecīgā gadījumā paplašināt šo aizsardzību, attiecinot to arī uz trešo valstu sistēmām, kas reģistrētas saskaņā ar ierosināto NGR, jo īpaši šādu sistēmu Savienības dalībnieku labā.

([80]) Sk. CVDR 2. panta 1. punkta 10. apakšpunktu.
([81]) Sk. ierosinātās NGR 2. panta 1. punkta 15. apakšpunkta a) punkta i)–vi) apakšpunktu.
([82]) Sk. ierosinātās NGR 2. panta 1. punkta 15. apakšpunkta a) punkta vii) apakšpunktu.
([83]) Sk. ierosinātās NGR 2. panta 1. punkta 16. apakšpunktu.
([84]) Sk. ierosinātās NGR 7. panta 2. punktu.
([85]) Sk. ierosinātās NGR 2. panta 1. punkta 20. apakšpunktu.
([86]) Sk. ierosinātās NGR 2. panta 1. punkta 28. apakšpunktu.
([87]) Sk. ierosinātās NGR 17. un 19. pantu.
([88]) Sk. ierosinātās NGR 21. panta 1. punktu.
([89]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atveseļošanas un noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012 (OV L 173, 12.6.2014., 190. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/59/oj).
([90]) Piemēram, BAND 44. panta 2. punkts, 69. panta 4. punkts, 70. panta 2. punkts un 71. panta 3. punkts.

6.8. *Mijiedarbība ar nacionālajiem tiesību aktiem par naudas un vērtspapīru pārveduma rīkojumu galīgo norēķinu*

Ierosinātajā NGR paredzēts, ka galīgā norēķina brīdis ir "noteikts katras noteiktās sistēmas kopīgajos noteikumos un standartizētajās procedūrās, saskaņā ar tiesību aktiem, kas piemērojami īpašumtiesību un citu tiesību nodošanai" ([91]). Sadarbspējīgu sistēmu operatoriem pēc iespējas jānodrošina visu attiecīgo sadarbspējīgo sistēmu noteikumu koordinācija ([92]). Turklāt EVTI var izstrādāt regulatīvo tehnisko standartu projektu, lai precizētu noteikumus galīgā norēķina brīža noteikšanai ([93]). Ņemot vērā to, ka tiesību akti, kas reglamentē īpašumtiesību un citu tiesību nodošanu, nav saskaņoti visā Savienībā (un Komisija neierosina tos saskaņot), ECB saprot, ka sistēmas operatoriem uzliktos pienākumus var interpretēt tikai kā pienākumu precīzi reģistrēt piemērojamos nacionālo tiesību aktu noteikumus un ka EVTI RTS var tikai atvieglot šā pienākuma izpildi, nevis noteikt galīgā norēķina brīdi saskaņā ar ierosināto NGR ([94]).

7. **Kriptoaktīvu tirgi**

7.1. *KPS uzraudzības sistēmas uzlabošana – EVTI uzraudzība attiecībā uz KPS*

7.1.1. ECB atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu stiprināt kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzēju (KPS) uzraudzības sistēmu, nododot EVTI tādas atļauju izsniegšanas, uzraudzības un izpildes pilnvaras attiecībā uz visiem KPS, kuras līdz šim bija uzticētas NKI ([95]). Šis pasākums nodrošinās uzraudzības konverģenci, samazinās sadrumstalotību un mazinās pārrobežu riskus kriptoaktīvu tirgos, tādējādi atbalstot finanšu stabilitāti un vienotā tirgus integritāti. Šajā nolūkā, izstrādājot un īstenojot jauno regulējumu, EVTI būtu jāizmanto nacionālo iestāžu tehniskais ieguldījums un pieredze. Bankas arvien vairāk iesaistās kriptoaktīvu pakalpojumos, tādējādi attīstot darbības un finanšu savstarpējās saiknes ar KPS, jo īpaši tiem, kas veidoti kā daudzfunkcionālas grupas, kuras apvieno turēšanas, tirdzniecības, norēķinu un citus pamatpakalpojumus pārrobežu korporatīvajās struktūrās. Kā uzsvērusi ESRK, šādas grupas lielā mērā darbojas ārpus konsolidētās uzraudzības, pastiprinot kaitīgas ietekmes izplatīšanās kanālus grupas iekšienē, un var pārnest pārvaldības nepilnības, darbības traucējumus vai likviditātes satricinājumus uz finanšu sistēmu. Tas jo īpaši attiecas uz gadījumiem, kad šādas grupas darbojas kā kritiski svarīgas trešās personas, kas sniedz pakalpojumus bankām ([96]). Netieši vai tieši riska darījumi rodas arī tādēļ, ka bankas piedāvā banku pakalpojumus KPS, kuri nogulda savu klientu līdzekļus bankās, jo satricinājumus var pārnest uz bankām, kas saņem būtiskas noguldījumu summas no KPS. Šī strukturālā neaizsargātība liecina, ka attiecībā uz KPS nepieciešams centralizēts Savienības uzraudzības režīms, kas spētu novērst sistēmiskos riskus, kurus rada nozīmīgās darbības īstenojoši KPS, novērst riska migrāciju uz banku sistēmu un aizsargāt finanšu stabilitāti. Lai atbalstītu šos mērķus, ECB ierosina veikt tehniskus precizējumus Komisijas priekšlikumos par prudenciālajām prasībām KPS, tostarp attiecībā uz obligātās revīzijas prasībām un riska pakāpei atbilstoša pašu kapitāla ieviešanu.

7.1.2. Turklāt ECB attiecībā uz *MiCAR* ierosina saglabāt nozīmīgu KPS kategoriju un paplašināt esošos kritērijus, iekļaujot objektīvus nozīmīguma rādītājus (piem., lielumu, pārrobežu darbību, sistēmisko nozīmīgumu, platformu tirdzniecības apjomu, pret fondiem apmainīto apjomu un grupas mēroga darbību kritēriju). Būtu jāparedz regulāra nozīmīgu KPS kritēriju pārskatīšana, ņemot vērā pieredzi, kas gūta to piemērošanā. Lai novērstu riskus un regulējuma arbitrāžas iespējas, kas izriet no sarežģītām un nekonsolidētām grupas struktūrām un pusēm, kurām ir ciešas saiknes, nozīmīgiem KPS vajadzētu būt pienākumam izveidot mātes starpniekuzņēmumu Savienībā ([97]) un nodrošināt, ka tiem ir ieviesti grupas līmeņa atveseļošanas plāni. Prasība izveidot mātes starpniekuzņēmumu Savienībā būtu jāpiemēro arī visos gadījumos, kad trešās valsts sabiedrība Savienībā kontrolē gan kredītiestādi, gan KPS un/vai elektroniskās naudas iestādi, kas emitē elektroniskās naudas žetonus vai aktīviem piesaistītus žetonus.

([91]) Sk. ierosinātās NGR 21. panta 1. punktu.
([92]) Sk. ierosinātās NGR 21. panta 2. punktu.
([93]) Sk. ierosinātās NGR 21. panta 3. punktu.
([94]) Sk. ierosinātās NGR 21. panta 1. punktu.
([95]) Sk. ierosinātās pamatregulas 9. panta 22. punktu, ar ko *MiCAR* VII sadaļā iekļauj jaunu 6. nodaļu.
([96]) Sk. arī ESRK "*Crypto-assets and decentralised finance: Report on stablecoins, crypto-investment products and multifunction groups*" (Kriptoaktīvi un decentralizētās finanses: ziņojums par stabilajām kriptovalūtām, kriptovalūtu ieguldījumu produktiem un daudzfunkciju grupām), 2025. gada oktobris, pieejams ESRK interneta vietnē www.esrb.europa.eu.
([97]) Līdzvērtīgi 21.b pantam Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2013/36/ES (2013. gada 26. jūnijs) par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/oj) (turpmāk – "KPD").

7.1.3. Nozīmīgiem KPS būtu arī a) jāpiemēro pastiprināta iekšējā kontrole un riska pārvaldības pasākumi, tostarp attiecībā uz interešu konfliktu pārvaldību; b) jāpieņem pareizas atalgojuma sistēmas; c) jāpieprasa iepriekšējs uzraudzības iestāžu apstiprinājums direktoru un augstākā līmeņa vadības iecelšanai; un d) jāuzlabo informācijas atklāšana un pārskatu sniegšana gan vienības, gan grupas līmenī.

7.1.4. ECB arī iesaka pārskatīt *MiCAR* VII pielikumu, lai nodrošinātu, ka tiek visaptveroši aptvertas visu KPS darbības, tostarp glabāšana, tirdzniecība un norēķini, un precizētu EVTI pilnvaras piemērot naudas sodus, periodiskus soda maksājumus un pakalpojumu apturēšanu.

7.1.5. ECB vēlas paust divas noslēguma piezīmes. Pirmkārt, ECB atgādina, ka divi no *MiCAR* mērķiem ir aizsargāt ieguldītājus un nodrošināt godīgu konkurenci. Ņemot vērā iepriekš minēto, *MiCAR* aizliedz Savienībā publiski piedāvāt *MiCAR* neatbilstošas stabilās kriptovalūtas. Neraugoties uz šo aizliegumu, ir pierādījumi, ka Savienībā tiek sniegti *MiCAR* pakalpojumi attiecībā uz stabilajām kriptovalūtām, kas nav atļautas saskaņā ar *MiCAR*, tostarp stabilajām kriptovalūtām, kuru stabilizācijas mehānisms balstīts nevis uz rezerves aktīvu turējumiem, bet gan uz algoritmiskiem modeļiem. Tas apdraud ieguldītāju aizsardzību un var arī apdraudēt maksājumu sistēmu vienmērīgu darbību, monetārās politikas transmisiju un monetāro suverenitāti. Attiecīgi ECB iesaka ieviest skaidrību par pakalpojumiem, kas ietilpst stabilo kriptovalūtu "piedāvājuma" tvērumā, lai izvairītos no sadrumstalotības un novērstu risku, ka daži KPS varētu dzēst nošķirumu starp tādu pakalpojumu sniegšanu, kas nav saistīti ar piedāvājumu, un publisko piedāvājumu. Otrkārt, ECB atgādina, ka Komisijai ir jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei starpposma ziņojums par *MiCAR* piemērošanu, vajadzības gadījumā pievienojot tiesību akta priekšlikumu ([98]). ECB atzinīgi vērtē šo svarīgo iespēju veikt visaptverošu *MiCAR* pārskatīšanu, ņemot vērā attiecīgās tirgus norises, un ir gatava dalīties ar zināšanām šādas pārskatīšanas vajadzībām. Piemēram, ir būtiski grozīt regulējumu, lai uzlabotu KPS pārskatu sniegšanas pienākumus un nodrošinātu, ka tiesiskais regulējums ļauj pieņemt papildu pasākumus, lai novērstu bažas par finanšu stabilitāti, ko rada aktīviem piesaistītu žetonu un *EMT* emisija un aprite, jo īpaši tāda, ko veic trešo valstu vienības.

7.2. *To vienību uzraudzības nodošana EVTI, kuru galvenā darbība ir kriptoaktīvu pakalpojumi*

ECB atbalsta priekšlikumu to vienību uzraudzību, kuru darbības pamats ir darbības atļauja, kas nav KPS darbības atļauja, nodot EVTI, tiklīdz kriptoaktīvu pakalpojumu sniegšana kļūst par to galveno darbību. Dubultas uzraudzības scenārijā liela nozīme būs labi strukturētai sadarbībai starp EVTI un attiecīgo kompetento iestādi, pamatojoties uz skaidri noteiktu pienākumu sadalījumu, kas tiek dokumentēts kopīgi izstrādātos sadarbības nolīgumos un tiek pienācīgi īstenots, piemēram, izmantojot kopīgas uzraudzības komandas. Turklāt varētu precizēt tādu robežvērtību definīciju, kuras ir pamats šādai nodošanai. Pirmkārt, lai nodrošinātu, ka tā attiecas arī uz uzņēmumiem, kuri veic gan finanšu, gan nefinanšu darbības, robežvērtību definīcijā varētu ņemt vērā visas šādu vienību finanšu pakalpojumu darbības Savienībā. Turklāt balstīšanās uz vienu rādītāju, piemēram, 50 % apgrozījumu, rada risku, ka netiek pietiekami aptverti uzņēmējdarbības modeļi, kuros galvenais risku raksturojošais rādītājs ir darbību apjoms, nevis ieņēmumi (piem., glabāšana, tirdzniecības vieta). Varētu ņemt vērā arī kriptoaktīvu un atvasināto instrumentu tirdzniecību savā vārdā, kā arī kriptoaktīvu aizņemšanos un aizdošanu, jo šīs darbības var radīt būtiskus riskus, kurus neaptver pieeja, kas balstīta uz apgrozījumu. Sadarbības nolīgumiem starp EVTI un citām kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina vienmērīga pāreja un atlikušo darbību efektīva pārraudzība. Visbeidzot, ECB ierosina precizēt, ka kredītiestāžu kontekstā EVTI varētu uzticēt uzraudzības prasību, kuras attiecas uz tirgus ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, izpildi attiecībā uz KPS darbībām un saistīto izpildi, jo uz minētajām darbībām neattiecas Padomes Regula (ES) Nr. 1024/2013 ([99]). Tajā pašā laikā EVTI būtu jāinformē kompetentā iestāde saskaņā ar KPD pirms jebkādu uzraudzības pasākumu pieņemšanas vai jebkādu izpildes darbību uzsākšanas, ņemot vērā to iespējamo ietekmi uz iestādes stabilitāti, un jākoordinē darbības saskaņā ar attiecīgajām pilnvarām.

([98]) Sk. *MiCAR* 140. pantu.

([99]) Padomes Regula (ES) Nr. 1024/2013 (2013. gada 15. oktobris), ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādnēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj).

8. **Aktīvu pārvaldība**

8.1. ECB pilnībā atbalsta tos Komisijas priekšlikumu elementus, kuru mērķis ir novērst šķēršļus, kas ierobežo Eiropas aktīvu pārvaldības nozares pārrobežu integrāciju, turpinot saskaņot tiesisko regulējumu. Šo centienu iznākumam vajadzētu būt vienotam noteikumu kopumam un lielākai uzraudzības konverģencei nozarē. Integrēts un mazāk sadrumstalots sektors nodrošinātu ECB un Eurosistēmas mērķus un uzdevumus. Pirmkārt, integrēts aktīvu pārvaldības sektors var atvieglot monetārās politikas transmisiju visā eurozonā ([100]) un veicināt privātu pārrobežu riska dalīšanu, tādējādi samazinot Eurosistēmas slogu situācijās, kad tā nodrošina pretciklisku stabilizāciju, reaģējot uz netipiskiem satricinājumiem ([101]). Otrkārt, to šķēršļu likvidēšana, kas pašlaik kavē kapitāla plūsmu pāri robežām, var palīdzēt mazināt finansiālo sadrumstalotību eurozonā. Treškārt, integrētāka uzraudzības sistēma, kas nodrošina vienlīdzīgus uzraudzības darbības apstākļus un ietver stabilus makroprudenciālos instrumentus, var uzlabot nebanku finanšu starpniecības nozares noturību ([102]), tādējādi aizsargājot finanšu stabilitāti. Tas arī atbalstītu ECB kā banku uzraudzības iestādes uzdevumus, ņemot vērā savstarpējo saikņu stiprināšanos banku un nebanku starpā ([103]).

8.2. Šo iemeslu dēļ ECB jo īpaši atbalsta šādus Komisijas priekšlikumu elementus: a) pilnvarojums EVTI darboties kā galvenajam centram attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu (PVKIU) un alternatīvo ieguldījumu fondu (AIF) pārrobežu tirdzniecību ([104]) un izveidot sadarbības platformas, lai nodrošinātu atbilstību Savienības tiesību aktiem un novērstu atšķirīgu vai nepilnīgu uzraudzības praksi ([105]); b) Savienības mēroga depozitārija pases ieviešana, kas ļauj PVKIU un alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem (AIFP) iecelt depozitāriju, kurš nodibināts jebkur Savienībā, kā arī ļauj depozitārijiem piedāvāt savus pakalpojumus pārrobežu mērogā ([106]); tas ietver Komisijas priekšlikumos paredzētos aizsardzības pasākumus, kas paredz, ka depozitārija pasei būtu jāattiecas tikai uz depozitārijiem, kuri ir saņēmuši atļauju darboties kā kredītiestādes vai kā ieguldījumu brokeru sabiedrības un uz kuriem attiecas prudenciālās prasības un uzraudzība, kā arī depozitārija uzdevumu vienotāka uzraudzība, kā noteikts PVKIU un AIFP direktīvās; un c) Savienības pārvaldības sabiedrību un AIFP grupas jēdziena ieviešana ([107]), tostarp precizējums, ka konkrētas grupas iekšējās vienošanās nav deleģēšana ([108]). Vienlaikus būs svarīgi arī stiprināt uzraudzības konverģenci un sadarbību attiecībā uz Savienības grupām, lai nodrošinātu, ka funkciju centralizācija grupā nerada uzraudzības "baltos plankumus" vai vienu atteices punktu, kas ietekmē kritiski svarīgās funkcijas.

([100]) Sk. ECB 2025. gada monetārās politikas stratēģijas novērtējumu, kurā uzsvērta nepieciešamība ņemt vērā iespējamās izmaiņas monetārās politikas transmisijā, kas saistītas, piemēram, ar strukturāliem faktoriem, piemēram, nebanku finanšu starpniecības pieaugumu vai transmisijas pasliktināšanos, piemēram, sadrumstalotības vai tirgus spriedzes dēļ. Sk. arī ECB 2021. gada publikāciju "*Non-bank financial intermediation in the euro area: implications for monetary policy transmission and key vulnerabilities*" (Nebanku finanšu starpniecība eurozonā: ietekme uz monetārās politikas transmisiju un galvenie neaizsargātības faktori), ECB speciālo pētījumu sērija, nr. 270. Pieejami ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.

([101]) Sk. ECB 2018. gada publikāciju "*Risk sharing in the euro area*" (Riska dalīšana eurozonā), "Tautsaimniecības Biļetens" nr. 3, kurā uzsvērts, ka efektīvi un integrēti finanšu tirgi ir galvenais priekšnoteikums efektīvai privātā sektora riska dalīšanai eurozonā. Pieejams ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.

([102]) Sk. Eiropas Centrālās bankas Atzinumu CON/2022/26 (2022. gada 9. augusts) par priekšlikumu direktīvai attiecībā uz vienošanos par deleģēšanu, likviditātes riska pārvaldību, uzraudzības pārskatu sniegšanu, depozitāriju un turētājbanku pakalpojumu sniegšanu un aizdevumu iniciēšanu, ko veic alternatīvie ieguldījumu fondi (OV C 379, 3.10.2022., 1. lpp.).

([103]) Sk. ECB 2025. gada "Finanšu stabilitātes pārskata" 4. nodaļu, kurā aplūkots sistēmiskais risks, ko rada saiknes starp bankām un nebanku finanšu starpniekiem, pieejams ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.

([104]) Sk. ierosinātās pamatregulas 6. panta 10. punktu, ar ko aizstāj 12. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/1156 (2019. gada 20. jūnijs) par kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu pārrobežu izplatīšanas atvieglošanu un ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 345/2013, (ES) Nr. 346/2013 un (ES) Nr. 1286/2014 (OV L 188, 12.7.2019., 55. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1156/oj).

([105]) Sk. ierosinātās pamatregulas 1. panta 16. punktu, ar ko EVTI regulā iekļauj jaunu 19.a pantu.

([106]) Sk. ierosinātās pamatdirektīvas 1. panta 16. punktu un 2. panta 11. punktu, ar ko groza attiecīgi 23. panta 1. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/65/EK (2009. gada 13. jūlijs) par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (OV L 302, 17.11.2009., 32. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/65/oj) (turpmāk – "PVKIU direktīva") un 21. panta 5. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2011/61/ES (2011. gada 8. jūnijs) par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem un par grozījumiem Direktīvā 2003/41/EK, Direktīvā 2009/65/EK, Regulā (EK) Nr. 1060/2009 un Regulā (ES) Nr. 1095/2010 (OV L 174, 1.7.2011., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/61/oj) (turpmāk – "AIFP direktīva").

([107]) Sk. ierosinātās pamatdirektīvas 1. panta 2. punktu un 2. panta 1. punktu, ar kuriem pievieno attiecīgi jaunu 2. panta 1. punkta v) apakšpunktu PVKIU direktīvai un jaunu 4. panta 1. punkta av) apakšpunktu AIFP direktīvai. Savienības pārvaldības sabiedrību un AIFP grupas jēdziens ir ieviests īpaši Komisijas priekšlikumos izklāstītajiem mērķiem, un tas ir nošķirts no grupas jēdziena, kas noteikts banku un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālās uzraudzības regulējumā, un neskar to.

([108]) Sk. ierosinātās pamatdirektīvas 1. panta 8. punktu un 2. panta 10. punktu, ar kuriem groza attiecīgi PVKIU direktīvas 13. panta 3. punktu un AIFP direktīvas 20. panta 6.a punktu.

8.3. ECB atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu paaugstināt ierobežojumu PVKIU, kas veic ieguldījumus vērtspapīrošanas darījumos, kuri emitēti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/2402 ([109]) (t. i., vienkāršas, pārredzamas un standartizētas (VPS) vērtspapīrošanas darījumos, ko emitējis viens emitents), no pašreizējā 10 % ierobežojuma līdz augstākam 15 % ierobežojumam ([110]). Šis grozījums atbilst Komisijas nesenajiem priekšlikumiem uzlabot vērtspapīrošanas regulējuma darbību ([111]). ECB uzskata, ka ierosinātais paaugstinātais ierobežojums varētu sekmēt ieguldītāju dalību vērtspapīrošanas tirgū, un iesaka paaugstināt šo ierobežojumu vēl vairāk, piemēram, līdz 20 %. Tomēr ECB uzsver, ka šo ierobežojumu nevajadzētu pilnībā atcelt vai paaugstināt pārmērīgi, jo tas kalpo svarīgiem politikas mērķiem, piemēram, mērķim saglabāt atbilstošus aizsardzības pasākumus pienācīgai riska pārvaldībai un ieguldītāju aizsardzības mērķim, jo īpaši attiecībā uz privātajiem ieguldītājiem. Turklāt, lai vēl vairāk sekmētu ieguldījumus vērtspapīrošanas tirgū, Komisijas Deleģētajā regulā (ES) Nr. 231/2013 ([112]) noteiktās AIF uzticamības pārbaudes prasības būtu jāsaskaņo ar vienkāršākām un samērīgākām uzticamības pārbaudes prasībām ieguldītājiem, kas ierosinātas saistībā ar Komisijas priekšlikumiem uzlabot vērtspapīrošanas regulējuma darbību.

8.4. ECB atzinīgi vērtē to, ka Komisijas priekšlikumi palielinās EVTI uzraudzības konverģences lomu aktīvu pārvaldības nozarē. Jo īpaši ECB atzinīgi vērtē to, ka EVTI tiks piešķirtas pilnvaras reizi gadā veikt lielu Savienības pārvaldības sabiedrību un AIFP grupu pārbaudes ([113]). Šīs ikgadējās pārbaudes būs solis ceļā uz to, lai novērtētu un novērstu šķēršļus nozares pārrobežu darbībai un nodrošinātu, ka iespējamie riski tiek pienācīgi ņemti vērā un novērsti. Galvenās uzmanības pievēršana lielākajām grupām, pamatojoties uz lielumu un pārrobežu darbību, ir samērīga un aptver visbūtiskākās vienības. ECB ierosina dažus tehniskus precizējumus par pārskatīšanu tvērumu un biežumu, lai nodrošinātu to efektivitāti saskaņā ar EVTI mērķi un kompetenci atbilstoši EVTI regulai.

8.5. ECB uzsver, ka aktīvu pārvaldības nozares turpmāka integrācija ietver arī lielākus problēmu pārrobežu izplatīšanās riskus finanšu stabilitātei. Lai gūtu labumu no uzkrājumu un investīciju savienības, kapitāla tirgiem vajadzētu būt noturīgam un ilgtspējīgam finansējuma avotam, jo īpaši spriedzes apstākļos. Šajā nolūkā ir vajadzīgs prudenciālais regulējums, kas var atklāt un novērst jaunus sistēmiskus riskus visā finanšu sistēmā. Tāpēc integrētāku fondu un pārvaldnieku uzraudzību, kas ietverta priekšlikumos, vajadzētu papildināt ar Savienības makroprudenciālā regulējuma pārskatīšanu, veicot mērķtiecīgus grozījumus PVKIU un AIFP direktīvās ar mērķi izstrādāt makroprudenciālu pieeju līdztekus mikroprudenciālajai uzraudzībai. Kā izklāstīts Eurosistēmas atbildē uz Eiropas Komisijas apspriešanos par makroprudenciālo politiku attiecībā uz nebanku finanšu starpniecību (*NBFI*), šādi mērķtiecīgi grozījumi ir vajadzīgi, lai labāk nodrošinātu nozares mēroga uzraudzību, uz nākotni vērstus riska novērtējumus un vajadzības gadījumā preventīvu pasākumu aktivizēšanu finanšu stabilitātes nodrošināšanai ([114]).

8.6. Visbeidzot, ECB ierosina mērķtiecīgus grozījumus noteikumos par informācijas apmaiņu saskaņā ar PVKIU un AIFP direktīvām, lai precizētu un uzlabotu ECB un citu attiecīgo ECBS dalībnieku piekļuvi datiem par PVKIU un AIFP. Tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu pārdomātākus monetārās politikas lēmumus, uzlabotu finanšu stabilitātes

([109]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2402 (2017. gada 12. decembris), ar ko nosaka vispārēju regulējumu vērtspapīrošanai un izveido īpašu satvaru attiecībā uz vienkāršu, pārredzamu un standartizētu vērtspapīrošanu, un groza Direktīvas 2009/65/EK, 2009/138/EK un 2011/61/ES un Regulas (EK) Nr. 1060/2009 un (ES) Nr. 648/2012 (OV L 347, 28.12.2017., 35. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2402/oj).

([110]) Sk. ierosinātās pamatdirektīvas 1. panta 27. punktu, ar ko groza PVKIU direktīvas 56. panta 2. punktu.

([111]) COM(2025) 826 final, COM(2025) 825 final un Ares(2025)4808223. Sk. Eiropas Centrālās bankas Atzinumu CON/2025/35 (2025. gada 11. novembris) par a) priekšlikumu regulai, ar kuru groza Regulu (ES) 2017/2402, ar ko nosaka vispārēju regulējumu vērtspapīrošanai un izveido īpašu satvaru attiecībā uz vienkāršu, pārredzamu un standartizētu vērtspapīrošanu, b) priekšlikumu regulai, ar ko Regulu (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm groza attiecībā uz prasībām vērtspapīrošanas riska darījumiem, un c) priekšlikuma projektu deleģētai regulai, ar ko Deleģēto regulu (ES) 2015/61 groza attiecībā uz vērtspapīrošanas atbilstības nosacījumiem kredītiestāžu likviditātes rezervēs (OV C, C/2026/503, 23.1.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/503/oj).

([112]) Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 231/2013 (2012. gada 19. decembris), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/61/ES attiecībā uz atbrīvojumiem, vispārējiem darbības nosacījumiem, depozitārijiem, saistību īpatsvaru, pārskatāmību un uzraudzību (OV L 83, 22.3.2013., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2013/231/oj).

([113]) Sk. ierosinātās pamatdirektīvas 1. panta 47. punktu un 2. panta 21. punktu, ar kuriem iekļauj attiecīgi jaunu 110.b un 110.c pantu PVKIU direktīvā un jaunu 47.a un 47.b pantu AIFP direktīvā.

([114]) Sk. Eurosistēmas atbildi uz Eiropas Komisijas apspriešanos par makroprudenciālo politiku attiecībā uz nebanku finanšu starpniecību (*NBFI*), 2024. gada novembris, un ECBS atbildi uz Eiropas Komisijas mērķtiecīgo apspriešanos par ES kapitāla tirgu integrāciju, 2025. gada jūnijs, pieejama ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.

novērtējumu konsekvenci, savlaicīgumu un kvalitāti, atbalstītu makroprudenciālās politikas izstrādi un novērtēšanu un uzlabotu iespējamās pārrobežu pārneses uzraudzību ([115]). Turklāt šāda piekļuve novērstu vajadzību pēc dublējošām pārskatu sniegšanas prasībām un tādējādi veicinātu vienkāršošanu un pārskatu sniegšanas sloga samazināšanu tirgus dalībniekiem.

9. **Tirdzniecības vietas**

ECB atbalsta Komisijas priekšlikumus piešķirt EVTI tiešas uzraudzības pilnvaras attiecībā uz nozīmīgām tirdzniecības vietām ar nozīmīgu pārrobežu dimensiju. Tieša uzraudzība Eiropas līmenī palīdzēs nodrošināt konsekventus uzraudzības standartus, kas savukārt var palīdzēt nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus un novērst to, ka tirdzniecības vietas Savienībā pašreiz ir lielā mērā sadrumstalotas. ECB arī atbalsta Komisijas priekšlikumos ([116]) paredzēto Eiropas mēroga tirgus operatoru sistēmas izveidi. Visbeidzot, ECB atbalsta regulatīvo prasību pārcelšanu no FITD uz FITR, kas ierobežos nacionālās atšķirības Savienības tiesību aktu piemērošanā un samazinās juridiskos un darbības šķēršļus, kuri pašlaik kavē tirdzniecības vietu pakalpojumu sniegšanu pāri robežām. Skatot kopā, šie Komisijas priekšlikumu aspekti sekmēs nozares konsolidāciju un pārrobežu integrāciju, galu galā veicinot lielāku tirgus dziļumu, likviditāti un pārredzamību Savienības kapitāla tirgos.

Gadījumos, kuros ECB iesaka grozīt priekšlikumus, konkrēti redakcionālie priekšlikumi ir izklāstīti atsevišķā tehniskā darba dokumentā, kuram pievienots attiecīgs paskaidrojuma teksts. Tehniskais darba dokuments angļu valodā ir pieejams *EUR-Lex*.

Frankfurtē pie Mainas, 2026. gada 9. aprīlī

ECB priekšsēdētāja
Christine LAGARDE

([115]) Sk. 4. punktu Atzinumā CON/2022/26.

([116]) Sk. ierosinātās pamatregulas 3. panta 3. punktu, ar ko FITR iekļauj jaunu sadaļu.